Принято
на педагогическом совете
Протокол №__1__ от 31.08.2023

Утверждаю
Заведующая МБДОУ №9
__________ А.Ф.Агдамова
«31» __августа__ 2023 год

Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение «Детский сад № 9 комбинированного вида» Авиастроительного района г.Казани
ОГРН 1141690061935
ИНН 1661041569

Казан шәһәре Авиатөзелеш районының муниципаль бюджетлы мәктәпкәчә белем бирү учреждениясе «Катнаш төрдәге 9 нчы номерлы балалар бакчасы»нда рус һәм башка милләт балаларына татар теле өйрәтү буенча эш программасы

Татар теле тәрбиячесе
Галиева Энҗе Фирдинат кызы

Балалар бакчасында рус һәм башка милләт балаларына татар теле өйрәтү программасы.

АҢЛАТМА ЯЗУЫ.

“Татарстан Республикасы халыклары телләре турында” Татарстан Республикасы Законында һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасында мәктәпкәчә милли белем бирү өчен кирәкле шартлар булдыру каралган. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән кабул ителгән 2010 – 2015 елларда мәгарифне үстерү стратегиясендә (30.12.2010, №1174) – мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен рус телле балаларны татарчага өйрәтү программасы, укыту-методик комплектлары (УМК) төзү бурычы куелды.

Балалар бакчасында татар теленә өйрәтү программасы (алга таба программа) “Мәктәпкәчә төп гомуми белем бирү программасы структурасына Федераль дәүләт таләпләре”нә (РФ Мәгариф һәм фән министрлыгының 23.11.2009 елда 655 нче карары нигезендә расланган) нигезләнеп төзелде.

Программа 4 яшьтән 7 яшькә кадәр булган рус телле балаларның татарча аралашырга өйрәтү эшчәнлекләренең эчтәлеген чагылдыра. Программа мәктәпкәчә яшьтәге баланың үсеш закончалыкларына, шәхси һәм эшлекле якын килү турындагы фундаменталь тикшеренүләргә, тел өйрәтү процессында методик стандарт итеп кабул ителгән коммуникатив технология принципларына (Л. С. Выготский, П. Я. Гальперин, В. В. Давыдов, Е. А. Пассов) чагылыш тапкан фәнни тикшеренүләргә, гамәли эшкәртмәләр һәм методик киңәшләргә, мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив хокукый актлар, нигезләмәләренә көйләнгән.

Программа принциплары.

Коммуникативлылык принцибы – балаларны татар телен аралашу чарасы буларак куллануга әзерләүгә корылган. Телне фән буларак түгел, ә аралашу чарасы буларак өйрәтү.

Интеграция һәм дифференциация принцибы – һәр сөйләм төренең үз үзәнчәлеген исәпкә алу, тәрбияче сөйләмен техник чаралар ярдәмендә (аудио-, видеоязмада) тыңлау (аудирование), тел үзәнчәлекләрен төрле күнегүләрдә бирү, балаларның диалогик сөйләмен үстерү;

Күрсәтмәлелек принцибы – тел өйрәтүне көндәлек тормыштагы һәр төрле эшчәнлеккә бәйле рәвештә, аларның тирә-юньне танып белүенең төп чарасы булып торган уен аша үткәрү;

Тел өйрәтү, тәрбия һәм үстерү бурычларының бер-берсе белән тыгыз бәйләнештә тормышка ашыру принцибы;

Барлык белем бирү өлкәләрен берләштерү (интегральләштерү) принцибы: аралашу, танып-белү, социальләштерү, физик культура, сәламәтлек, хезмәт, иминлек, матур әдәбият, иҗади сәнгать, музыка.

Дәвамчанлык принцибы – балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәптә эзлеклелекне күздә тоту;

Белем бирүне комплекслы-тематик принципка корып оештыру;

Белем бирү эшчәнлегенең мотивлашкан булу принцибы - бала материалны үзе өчен кызык булганда, үзенең шәхси ихтыяҗларына туры килгәндә генә кабул итә һәм фикерли башлый. Телне өйрәтү процессында әкияти сюжетлар карау, кызыклы таныш геройлар (Акбай, Мияу) белән очрашу, уен элементларын куллану – тел материалын өйрәнүнең мотивлашкан булуын тәэмин итә. Телне аралашу, уен ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә, балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен тоялар, эмоциональ күтәренкелек туа һәм алар тел материалын бик теләп үзләштерәләр.

Белем бирү эшчәнлегенең дидактик принцибы - гадидән катлаулыга таба бару.

Индивидуальләштерү принцибы - тел өйрәткәндә социаль шәхес сыйфатларын үстерүне күздә тоту. Балаларның яшь үзәнчәлекләрен исәпкә алу.

Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар.

1. Эшчәнлек эшкәртмәләре, диагностик материаллар.
2. Тавышлы күрсәтмәлелек (һәр проект өчен аудиоязмалар, анимацион сюжетлар, мультфильмнар).
3. Картиналы һәм картиналы-дидактик күрсәтмәлелек(таратма һәм күрсәтмә рәсемнәр, җырлы-биюле уеннар, театр эшчәнлеге өчен материаллар.
4. Символик, график күрсәтмәлелек (пиктограммалар).
5. Күләмле күрсәтмәлелек (макетлар, муляжлар, уенчыклар)
6. Интерактив уеннар.
7. Эш дәфтәрләре.

Эш төрләре һәм формалары.

Программа бурычларын үтәүдә эш формаларының, практик гамәли алымнарның, чараларның әһәмияте зур. Төп эш төрләре булып түбәндәгеләр тора:

1. Предметлар белән эш: тасвирлау, уенчык белән диалог төзү, уен һәм әкиятләрдә катнашу.
2. Рәсемнәр белән эш: тасвирлау, үстерешле диалог.
3. Сюжетлы-рольле уеннар;
4. Әйлән-бәйлән, җырлы-биюле уеннар өйрәнү (аудиоязмага таянып).
5. Театральләштерү, сәхнәләштерү (бармак театры, битлекләр, костюмнар, театр күрсәтү (әти-әниләргә, башка төркем балаларына).
6. Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, әйлән-бәйлән уен, зарядка уеннары.
7. Иҗади һәм ситуатив уеннар: рольле уеннар, интервью, ситуатив күнегүләр.
8. Ситуатив, логик күнегүләрне ишетеп, аңлап эшләү.
9. Үстерелешле диалоглар (зурлар һәм яшьтәшләре белән үзара аралашу).
10. Аудиоязмалар тыңлау, кушылып әйтү, җырлау, кабатлау, ишеткән сүзне рәсемдә табып күрсәтү.
11. Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау.
12. Интерактив уеннар.

Татарча сөйләшергә өйрәткәндә куелган минимум бурычлар.
Программа өч проектны һәм аларның төп максатларын һәм бурычларын үз эченә ала:
“Минем өем” проекты (4-5 яшь).
Максат: Татар теленә кызыксыну уяту, аралашу теләге тудыру.
Бурычлар: 1. Сүз байлыгы булдыру, сөйләмдә активлаштыру.
2. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
3. Бер – береңне тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.
“Уйный – уйный үсәбез” проекты (5-6 яшь).
Максат: Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгу.
Бурычлар: 1. Сүз байлыгын арттыру, сөйләм күнекмәләре формалаштыру.
2. Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗәгать итә белү, көндәлек яшәештә аралашу.
3. Әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләү.

Укыту методик комплектының эчтәлеге.
Һәр проект түбәндәгеләрне үз эченә ала:
1) тематик план;
2) эшчәнлек конспектлары;
3) балалар һәм әти-әниләр өчен эш дәфтәрләре;
4) аудиоязмалар;
5) анимацион күренешләр;
6) күрсәтмә, таратма материаллар;
7) диагностик материаллар.

“Минем өем” проекты. (4-5яшьлек балалар өчен)

Лексик минимум – якынча 62 сүз һәм сөйләм үрнәкләре.
Актив сүзләр: әти, әни, кыз, малай, мин, исәнмесез, сау булыгыз, исәнме, эт, песи, әйе, юк, сау бул, әби, бабай, әйбәт, ипи, алма, сөт, чәй, рәхмәт, мә, тәмле, кил монда, утыр, бир, аша, эч, туп, зур, кечкенә, матур, курчак, куян, аю, хәлләр ничек, уйна, пычрак, чиста, ю, бер, ике, өч, дүрт, биш (49 сүз)
Сөйләм үрнәкләре: утырыгыз, бу кем?, кем юк?, син кем?, кем анда?, басыгыз, ал, ничә? нинди? (13 сүз)
Проектның эчтәлеге түбәндәге темалардан тора:

- гаилә
- ашамлыклар
- уенчыклар
- саннар

Атна дәвамында 20 шәр минутлык 3 эшчәнлек оештырыла.

Тематик план.

Актив сузләр	**Сөйләм урнәге**	**Аудиоязма Эш дәфтәре Мультфильм**
Гаилә – 18 сәгать (1-18)		
әти әни малай кыз мин исәнмесез сау булыгыз исәнме эт песи	-Бу кем? -Әти (әни, бабай, әби, кыз, малай). -Кем юк? -Әти (әни, бабай, әби, малай, кыз). -Исәнмесез. -Син кем? -Мин Коля (Оля). -Мин малай. -Сау булыгыз! -Исәнме, әни (әти, бабай, әби, кыз, малай, Мияу, Акбай). -Сау бул, әни (әти, бабай, әби, кыз, малай). -Кем анда? -Мин песи. Мин Мияу.	Аудиоязма №1-23 Дәфтәрдә эш №1-4 Мультфильмнар: 1. “Әйдәгез, дуслашыйк” 2. “Качышлы уйныйбыз” 3. “Шалкан”

    әйе юк сау бул әби бабай Әйбәт	-Кил монда. -Мин эт. Мин Акбай. -Кил монда. -Син Коля? -Әйе, Коля. -Син малай (кыз)? -Әйе (юк). -Әти? (әни, бабай, әби, кыз, малай). -Әйе. -Әни? (әти, бабай, әби, кыз, малай). -Юк. -Малай? -Юк, кыз. -Кыз? -Әйе, кыз. -Хәлләр ничек? -Әйбәт.	
Ашамлыклар – 12 сәгать (19-30)		
ипи мә рәхмәт алма сөт чәй тәмле кил монда утыр аша эч	-Мә, ипи (алма, сөт, чәй). -Рәхмәт, әби. -Коля, мә ипи (алма, сөт, чәй). -Рәхмәт. -Мияу, кил монда. Утыр. (Акбай, Коля, Оля) -Оля, кил монда. Мә ипи (алма, сөт, чәй). Ипи (алма, сөт, чәй) тәмле (ме)? -Ипи (алма, сөт, чәй) тәмле. Рәхмәт. -Мә, тәмле алма (ипи). -Мә, ипи (алма) аша. -Мә, сөт (чәй) эч.	Аудиоязма №24-39 Дәфтәрдә эш №5-10 Мультфильмнар: 1.“Тәмле” кибетендә” 2. “Азат кунак чакыра”

Уенчыклар – 18 сәгать (31-48)		
туп	- Бу нәрсә? - Туп (курчак, куян, аю).	Аудиоязма №40-53
бир	-Курчак (туп, куян, аю) бир. -Мә, курчак (туп, куян, аю).	Дәфтәрдә эш №11-13
зур кечкенә	-Бу нәрсә? -Аю (курчак, куян, туп). -Аю (курчак, куян, туп) нинди? -Аю (курчак, куян, туп) зур (матур, кечкенә, әйбәт).	Мультфильмнар: 1. “Паркка сәяхәт” 2. “Уенчыклар үпкәләгән” 3. “Күңелле уеннар” 4. “Акбай һәм Мияу маҗаралары”
матур курчак	- Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур (кечкенә, матур, әйбәт).	
куян аю уйна	-Аю (курчак, куян, туп)? -Әйе. -Курчак (аю, куян, туп)? -Юк.	
	-Бу нәрсә? -Аю (курчак, куян, туп). -Мә, аю (курчак, куян, туп). Уйна.	
	-Коля, кил монда. Уйна. -Оля, кил монда. Уйна.	
	- Аю (курчак, куян, туп) бир. - Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур. - Аю (курчак, куян, туп) кечкенә.	
ю	- Мә, зур аю (курчак, куян, туп). - Мә, кечкенә аю (курчак, куян, туп). -Аю (курчак, куян), кил монда. Аша (утыр, эч, уйна).	
	-Коля (Оля), аю (курчак, куян, туп) ю.	
хәлләр ничек?	- Исәнме, Мияу! - Исәнме, Акбай!	

пычрак чиста	- Хәлләр ничек? - Әйбәт. -Туп (курчак, куян, аю) нинди? -Туп (курчак, куян, аю) пычрак (чиста). -Туп ю. -Туп чиста? - Юк, туп пычрак. (Әйе, туп чиста). Ю, ю, ю – туп (курчак, аю, куян) ю.	
Саннар - 6 сәгать (49-54)		
бер ике өч дүрт биш	-Ничә? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) алма. -Ничә малай? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) малай. -Ничә кыз? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) кыз. -Өч? -Юк. -Ике? -Әйе. -Ничә аю (туп, курчак, куян)? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) аю.	Аудиоязма №54-60 Дәфтәрдә эш №14 Мультфильм: 1.“Уйный-уйный саныйбыз”
Кабатлау - 6 сәгать (55-60)		
		Аудиоязма №25 Дәфтәрдә эш №61-64 Мультфильм: 1. “Күңелле ял итәбез”

“Уйный – уйный үсәбез” проекты. (5-6 яшьлек балалар өчен)

Актив сүзләр: кишер, нинди, баллы, ничә, суган, бәрәңге, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, кыяр, кәбестә, кызыл, сары, яшел, кирәк, юа, нәрсә кирәк, аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк, зәңгәр, күлмәк, чалбар, ки, сал, йокла, бит, кул, өстәл, урындык, карават, яратам, бар (38 сүз)

Сөйләм үрнәкләре: бу нәрсә?, хәерле көн, нәрсә бар? күп (7 сүз).

Проектның эчтәлеге түбәндәге темалардан тора:

- яшелчәләр
- ашамлыклар
- савыт- саба
- киемнәр
- шәхси гигиена
- өй җиһазлары
- бәйрәм “Туган көн”
- бәйрәм “Сабан туй”
- Уртанчылар төркемендәге темалар(гаилә, ашамлыклар, уенчыклар, саннар) ел дәвамында кабатлана.

Атнага 25 шәр минутлык 3 эшчәнлек оештырыла.

Тематик план.

Актив сузләр	**Сөйләм урнәге**	**Аудиоязма Эш дәфтәре Мультфильм**
Кабатлау – 3 сәгать (1-3)		
	“Минем өем” проекты буенча	Аудиоязма №1 Дәфтәрдә эш №1 Мультфильм: 1. “Шалкан”
Яшелчәләр – 21 сәгать (4-24)		

кишер баллы ничә суган бәрәңге кыяр кәбестә нинди алты җиде сигез тугыз ун	-Бу нәрсә? -Кишер. -Мә, кишер. -Нинди кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? -Зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Мә, зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Рәхмәт. -Зур кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Кечкенә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Чиста кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Пычрак кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) нинди? -Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) тәмле, зур (кечкенә), матур, чиста (пычрак) Кишер баллы. Алма баллы. -Мә кишер(алма), аша. Баллы? -Әйе, баллы. Рәхмәт. -Ничә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? Сана. -Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Оля, кил монда. Мә, ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге,	Аудиоязма №2-24 Дәфтәрдә эш №2-6 Мультфильмнар: 1.“Баллы кишер” 2. “Уйный-уйный эшлибез” 3. “Юл маҗаралары” 4. “Кем эшләми, шул ашамый”

	кәбестә, кыяр)	
	-Оля, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) бир. -Мә, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә,кишер). -Рәхмәт.	
	-Коля, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр) бир. -Мә, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр). -Сау бул, Коля.	
	-Ничә кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер)? -Бер (1-10) кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер). -Кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) пычрак.	
кызыл сары яшел	-Бу туп. -Туп (алма) нинди? -Туп (алма) сары (кызыл, яшел)	
	-Нинди туп (алма) юк? -Кызыл (сары, яшел) туп (алма) юк.	
	-Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) кирәк? -Кирәк.	
нәрсә кирәк?	-Коля, нәрсә кирәк? -Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) кирәк. -Нинди кыяр? -Яшел (тәмле, чиста) кыяр.	
	-Кыяр (суган, кишер, бәрәңге,	

    юа	кәбестә) пычрак. -Мә, кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) ю. -Оля кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) юа.	
Ашамлыклар – 6 сәгать (25-30)		
аш ботка	тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чәй) -Нәрсә кирәк? -Аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) кирәк. -Нинди аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге)? -Тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге). -Мә, аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) аша (эч). -Рәхмәт. Аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) тәмле.	Аудиоязма №25-29 Дәфтәрдә эш №7, 8 Мультфильм: 1.“Аш бүлмәсе”
Савыт-саба - 6 сәгать (31-36)		
кашык тәлинкә чынаяк зәңгәр	-Кашык (тәлинкә, чынаяк) бир. -Нинди кашык (тәлинкә, чынаяк)? -Зур (кечкенә, сары, яшел, кызыл, зәңгәр). -Ничә кашык (тәлинкә, чынаяк)? -(1-10 га) кашык (тәлинкә, чынаяк). -Мә, (1-10) кашык(тәлинкә, чынаяк). -Мә, кызыл (сары, яшел, зәңгәр). чынаяк (тәлинкә, чынаяк).	Аудиоязма №30-37 Дәфтәрдә эш №9, 10 Мультфильм: 1. “Өч аю” 2. “Чисталыкта - матурлык”
Киемнәр - 6 сәгать (37-42)		
күлмәк чалбар	яшел (кызыл, сары, зәңгәр) күлмәк (чалбар). чиста күлмәк (чалбар). матур күлмәк (чалбар).	Аудиоязма №38-43 Дәфтәрдә эш №11, 12 Мультфильм:

ки сал йокла	күлмәк (чалбар) юк. -Оля, күлмәк (чалбар) бир. -Нинди күлмәк (чалбар)? -Сары (кызыл, яшел, зәңгәр) күлмәк (чалбар). -Ничә күлмәк (чалбар)? -Бер (1-10) күлмәк (чалбар). -Курчак, чалбар (күлмәк) ки (сал). -Оля, чалбар (күлмәк) бир. -Мә, чалбар (күлмәк). -Рәхмәт. Курчак, мә, чалбар (күлмәк) ки (сал). -Курчак, йокла.	1.“Киемнәр кибетендә” 2.“Шаян уенчыклар”
Шәхси гигиена – 3 сәгать (43-45)		
бит кул хәерле көн	-Хәерле көн. -Мә су, бит (кул) ю. -Бит (кул) чиста. -Бит (кул) чиста. -Әйе, бит (кул) чиста.	Аудиоязма № 43, 44-48 Эш дәфтәре №13, 14 Мультфильм 1.“Ни өчен киемнәр югалган?”
Өй җиһазлары – 3 сәгать (46-48)		
өстәл урындык карават	-Зур (кечкенә) урындык (өстәл, карават). -Зур аю, мә зур карават (өстәл, урындык). -Кечкенә аю, мә кечкенә карават (өстәл, урындык). -Нәрсә кирәк? -Карават (өстәл, урындык) кирәк. -Нинди карават? -Зур (кечкенә, сары, яшел, зәңгәр)	Аудиоязма № 49 Эш дәфтәре №15 Мультфильм: 1.“Маша һәм өч аю”

	карават. -Мә, зур карават. -Рәхмәт.	
Бәйрәм “туган көн” – 9 сәгать (49-57)		
яратам бар	-Мин алма (ипи, сөт, чәй, ботка, аш, кыяр, кәбестә, бәрәңге, кишер) яратам. -Мин Коля(ны) (Оля(ны) яратам. -Мин курчак(ны) (аю(ны), песи(не), эт(не), куян(ны) яратам. -Нәрсә бар? -Туп (курчак) бар. -Нәрсә юк? -Туп (курчак) юк. “Бар”, “Юк” сүзләрен кулланып “Гаилә”, “Яшелчә” “Уенчыклар” темаларын кабатлау. Диалогларны кабатлау. “Кибетле” уеннары.	Аудиоязма №50-60 Эш дәфтәре №16-19 Мультфильм: 1. “Туган көн” 2. ”Кем нәрсә ярата?”
БӘЙРӘМ “САБАНТУЙ”- 3 СӘГАТЬ (58-60)		
	Ел дәвамында өйрәнелгән сүзләр, сөйләм үрнәге кулланыла. “Гаилә”, “Яшелчә”, “Уенчыклар” темаларын кабатлау. “Кибетле” уеннары.	Аудиоязма №61-63 Мультфильм: 1.“Сабантуй бәйрәме”

Зурлар төркеменең «Уйный-уйный үсәбез» укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.

1. Күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәр («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 1 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Җиләк-җимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 1 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 1 данә
	«Киемнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Өй җиһазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Төсләр» Палитра: зәңгәр, кызыл, сары, яшел.	Һәрберсе 1 данә
	«Саннар» (1- 10)	Һәрберсе 1 данә
2. Таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәре: («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар»	Һәрберсе 15 данә

	Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 15 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Җиләк-җимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 15 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 15 данә
	«Киемнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Өй җиһазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кровать, стул, стол - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
3.Буяу өчен график рәсемнәр	1 аю, 2 куян, 2 машина, 2 курчак, 3 бәрәңге, 4 кәбестә, 4 курчак, 5 песи, 6 алма, 6 кыяр, 7 туп, 7 бәрәңге, 8 кишер, 9 суган, 10 эт.	Һәрберсе 15 данә
4.Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге, кәбестә, алма.	Һәрберсе 15 данә
5. Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	1.Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Өч аю»: эти аю, әни аю, бала аю. 2. Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Кем нәрсә ярата»: песи, эт, аю, куян, кәҗә, әтәч. өстәл (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); урындык (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); карават (зур, уртача зурлыкта, кечкенә).	Һәрберсе 1 данә Һәрберсе 1 данә

Аудиоязмалар.
(уртанчылар төркеме)

Тема: “Минем гаиләм”.

1 нче кисәк (1 нче тема).

- Здравствуйте, ребята! Исәнмесез, балалар! *(пауза-3 секунд).* **Это мои лучшие друзья Акбай и Мияу. Они очень добрые, весёлые помощники. Акбай и Мияу разговаривают по другому, по-татарски. Послушайте, как они здороваются друг с другом** *(хатын-кыз тавышы).*

Акбай: Һау-һау! Исәнме, Мияу!

Мияу: Мияу- мияу! Исәнме, Акбай!

2 нче кисәк (1 нче тема).

- **Слушай!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Әти *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)* - Әти *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)*
- Әни *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)* - Әни *(хатын-кыз тавышы)*

3 нче кисәк (1 нче тема).

- **Слушай!Повтори!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Кабатла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Әти *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)* - Әти *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)*
- Әни *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)* - Әни *(хатын-кыз тавышы)*

4 нче кисәк (1 нче тема).

- **Слушай!Покажи!Повтори!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Күрсәт!Кабатла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Әти *(ир-ат тавышы, пауза-6 секунд)* - Әти *(ир-ат тавышы, пауза-6 секунд)*
- Әни *(хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд)* - Әни *(хатын-кыз тавышы)*

5 нче кисәк (1 нче тема).

- **Слушай!Пой!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Җырла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Әти-әти *(ир-ат тавышы җырлый, пауза-6 секунд)*
- Әни-әни *(хатын-кыз тавышы җырлый)*

Тема: “Малай, кыз”.

6 нчы кисәк (2 нче тема).

- **Слушай!Повтори!** *(ир-ат тавышы)*

- **Тыңла!Кабатла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Әти *(ир-ат тавышы, пауза-5 секунд)*
- Әни *(хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)*
- Малай *(малай тавышы, пауза-5 секунд)*
- Кыз *(кыз тавышы)*

7 нче кисәк (2 нче тема).

- **Слушай!Пой!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Җырла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Әти-әти *(ир-ат тавышы җырлый, пауза-6 секунд)*
- Әни-әни *(хатын-кыз тавышы җырлый, пауза-6 секунд)*
- Малай-малай *(малай тавышы җырлый, пауза-6 секунд)*
- Кыз-кыз *(кыз тавышы җырлый)*

Тема: “Әйдәгез, танышыйк”.

8 нче кисәк (4 нче тема).

Акбай белән Мияу: Исәнмесез, балалар! *(пауза-3 секунд).*

Балалар: *Исәнмесез.*

- **А вы знаете, как надо знакомиться друг с другом** *(хатын-кыз тавышы).*

Акбай: Я знаю. Я Акбай. Мин Акбай. Ты кто? Син кем? *(обращается к Мияу).*

Мияу: Я Мияу. Мин Мияу. Син кем?

Акбай: Мин Акбай. Син кем?

9 нчы кисәк (4 нче тема).

- **Слушай!Пой!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла! Җырла!** *(хатын-кыз тавышы)*

Акбай: Мин Акбай.

Мияу: Мин Мияу.

Малай тавышы: Мин Коля.

Кыз тавышы: Мин Оля.

10 нчы кисәк (4 нче тема).

- **Слушай!Пой!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Җырла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Мин әти *(ир-ат тавышы җырлый, пауза-6 секунд)*
- Мин әни *(хатын-кыз тавышы җырлый, пауза-6 секунд)*
- Мин малай *(малай тавышы җырлый, пауза-6 секунд)*
- Мин кыз *(кыз тавышы җырлый)*

Тема: “Әйдәгез, танышыйк”.
11 нче кисәк (5 нче тема).
-Ребята, послушайте, как здороваются Акбай и Мияу друг с другом.
Акбай: Исәнме, Мияу!
Мияу: Исәнме, Акбай!
12 нче кисәк (5 нче тема).
- Слушай! Пой! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла! Җырла! *(хатын-кыз тавышы)*
Акбай: Мин Акбай.
Мияу: Мин Мияу.
Тема: “Тату гаилә”.
13 нче кисәк (6 нчы тема).
Акбай: Исәнме, әни *(пауза – 3 секунд)*
Мияу: Исәнме, әти *(пауза – 3 секунд)*
Акбай: Исәнме, малай *(пауза – 3 секунд)*
Мияу: Исәнме, кыз.
Тема: “Минем дуслар”.
14 нче кисәк (7 нче тема).
- Где наши друзья, Акбай и Мияу? *(хатын-кыз тавышы).*
Ишек шакыган тавыш.
Мияу: Мияу – мияу! *(пауза – 3 секунд)*
Тәрбияче: *Кем анда?*
Мияу: Мияу – мияу! Мин песи.
Мияу – мияу! Мин песи.
Ишек шакыган тавыш.
Акбай: Һау-һау! *(пауза – 3 секунд)*
Тәрбияче: *Кем анда?*
Акбай: Һау – һау! Мин эт.
Һау – һау! Мин эт *(пауза – 6 секунд)*
Тәрбияче: *Песи, кил монда! Эт, кил монда!*
Ишек ачылган тавыш.
Мияу: Исәнмесез! Мияу – мияу! Мин песи.
Акбай: Исәнмесез!Һау – һау! Мин эт.
15 нче кисәк (7 нче тема).

- **Слушай!Пой!***(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Җырла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Мияу-мияу. Мин песи *(хатын-кыз тавышы җырлый, пауза – 6 секунд)*
- Мияу-мияу. Мин песи *(хатын-кыз тавышы җырлый, пауза – 6 секунд)*
- Һау-һау. Мин эт *(ир-ат тавышы җырлый, пауза – 6 секунд)*
- Һау-һау. Мин эт *(ир-ат тавышы җырлый)*

Тема: "Әйе.Юк."

16 нчы кисәк (10 нчы тема).

- **Слушай!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Мин әти *(ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд)*
- Мин әни *(хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд)*
- Мин малай *(малай тавышы, пауза – 3 секунд)*
- Мин кыз *(кыз тавышы, пауза – 3 секунд)*
- Мин Мияу. Мин песи *(хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд)*
- Мин Акбай. Мин эт *(ир-ат тавышы)*

17 нче кисәк (10 нчы тема).

- **Слушай!Пой!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Җырла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Мин әти *(ир-ат тавышы, пауза – 5 секунд)*
- Мин әни *(хатын-кыз тавышы, пауза – 5 секунд)*
- Мин малай *(малай тавышы, пауза – 5 секунд)*
- Мин кыз *(кыз тавышы, пауза – 5 секунд)*
- Мин Мияу. Мин песи *(хатын-кыз тавышы, пауза – 5 секунд)*
- Мин Акбай. Мин эт *(ир-ат тавышы)*

Тема: "Кунак килгән".

18 нче кисәк (13 нче тема).

- **К нам сегодня пришли гости. Мияу, ты хочешь узнать, кто это?** *(хатын-кыз тавышы)*

Мияу: Мияу-мияу, хочу.

Акбай*(күрсәткән рәсемнәрне атый):* Әби *(пауза-3 секунд).* Бабай.

19 нчы кисәк (13 нче тема).

- **Слушай!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Мин бабай *(ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд)*

- Мин бабай *(ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд)*
- Мин әби *(хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд)*
- Мин әби *(хатын-кыз тавышы)*

20 нче кисәк (13 нче тема).

- **Слушай!Повтори!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Кабатла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Мин бабай *(ир-ат тавышы, пауза –5 секунд)*
  - Мин бабай *(ир-ат тавышы, пауза –5 секунд)*
  - Мин әби *(хатын-кыз тавышы, пауза –5 секунд)*
  - Мин әби *(хатын-кыз тавышы)*

Тема: “Безнең кунаклар”.

21 нче кисәк (16 нчы тема).

- Акбай и Мияу очень вежливые. При встрече они здороваются и друг у друга спрашивают “Как дела?” - “Хәлләр ничек?” *(хатын-кыз тавышы)*

Акбай: Исәнме, Мияу.
Мияу: Исәнме, Акбай.
Акбай: Мияу, хәлләр ничек?
Мияу: Әйбәт. Акбай, хәлләр ничек?
Акбай: Әйбәт.

22 нче кисәк (16 нчы тема).

- **Слушай!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!** *(хатын-кыз тавышы)*

Бу бармак бабай,
Бу бармак әби,
Бу бармак әти,
Бу бармак әни,
Бу бармак малай.
Бу бармак бабай,
Бу бармак әби,
Бу бармак әти,
Бу бармак әни,
Бу бармак кыз.

Тема: “Безнең кунаклар”.
23 нче кисәк (17 нче тема).
- Давайте, послушаем как Акбай и Мияу разговаривают при встрече *(хатын-кыз тавышы).*
Акбай: Исәнме, Мияу.
Мияу: Исәнме, Акбай.
Акбай: Мияу, хәлләр ничек?
Мияу: Әйбәт. Акбай, хәлләр ничек?
Акбай: Әйбәт.
Тема: “Әби күчтәнәче”.
24 нче кисәк (19 нчы тема).
Әби: Исәнмесез, балалар *(пауза- 3 секунд).*
Балалар: *Исәнме, әби.*
Әби *(ипи күрсәтеп):* Ипи *(пауза- 3 секунд).*
Балалар: *Ипи.*
25 нче кисәк (19 нчы тема).
Әби: Син кем?
Мияу: Мин Мияу.
Әби: Мияу, мә ипи.
Мияу: Рәхмәт.
Тема: “Бабай күчтәнәче”.
26 нчы кисәк (20 нче тема).
Бабай: Исәнмесез, балалар *(пауза- 3 секунд).*
Балалар: *Исәнме, бабай.*
Бабай*(алма күрсәтеп)***:** Алма *(пауза- 3 секунд).*
Балалар: *Алма.*
27 нче кисәк (20 нче тема).
Бабай: Син кем?
Акбай: Мин Акбай.
Бабай: Акбай, мә алма.
Акбай: Рәхмәт.
Тема: “Сөт. Чәй”.
28 нче кисәк (22 нче тема).
- Наши друзья Акбай и Мияу угощаются. Давайте, спросим, что они пьют *(хатын-кыз тавышы)*

- Акбай, бу нәрсә? *(хатын-кыз тавышы)*
- Акбай: Чәй.
- Мияу, бу нәрсә? *(хатын-кыз тавышы)*
- Мияу: Сөт.
29 нчы кисәк (22 нче тема).
- **Слушай!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Сөт *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)*
- Сөт *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)*
- Чәй *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)*
- Чәй *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)*
- Ипи *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)*
- Ипи *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)*
- Алма *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)*
- Алма *(ир-ат тавышы)*
30 нчы кисәк (22 нче тема).
- **Слушай!Повтори!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Кабатла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Сөт *(хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)*
- Чәй *(ир-ат тавышы, пауза-5 секунд)*
- Ипи *(хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)*
- Алма *(ир-ат тавышы)*
31 нче кисәк (22 нче тема).
- **Слушай!Покажи!Повтори!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Күрсәт!Кабатла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Сөт *(хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд)*
- Чәй *(ир-ат тавышы, пауза-6 секунд)*
- Ипи *(хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд)*
- Алма *(ир-ат тавышы)*
Тема: “Дустыңны сыйла”.
32 нче кисәк (23 нче тема).
Акбай: Мияу, мә сөт.
Мияу: Акбай, мә ипи.
- Акбай и Мияу друг друга угостили. А что они забыли сказать за угощение? *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)*

Балалар: *Спасибо.*
- Правильно, “Спасибо” – “Рәхмәт”. Акбай, скажи “Рәхмәт” *(хатын-кыз тавышы)*
Акбай: Рәхмәт. Мияу, скажи “Рәхмәт”.
Мияу: Рәхмәт.
Тема: “Песине сыйла”.
33 нче кисәк (25 нче тема).
- Акбай здесь, а где же Мияу? Акбай позови, Мияу *(хатын-кыз тавышы)*
Акбай: Мияу, иди сюда. Кил монда.
- Мияу не идёт. Наверно не слышит. Давайте, вместе позовём *(хатын-кыз тавышы)*
Бергә: *Мияу, кил монда.*
34 нче кисәк (25 нче тема).
- Мияу проголодался. Давайте, его угостим вкусным молоком. Песи, мә сөт. Сөт тәмлеме? *(хатын-кыз тавышы)*
Мияу: Сөт тәмле, тәмле. Рәхмәт *(пауза-5 секунд)*
- Акбай, мә ипи. Ипи тәмлеме? *(хатын-кыз тавышы)*
Акбай: Ипи тәмле, тәмле. Рәхмәт.
Тема: “Кунак сыйлау”.
35 нче кисәк (26 нчы тема).
- **Слушай!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Ипи тәмле-тәмле *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)*
- Ипи тәмле-тәмле *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)*
- Чәй тәмле-тәмле *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)*
- Чәй тәмле-тәмле *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)*
- Алма тәмле-тәмле *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)*
- Алма тәмле-тәмле *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)*
- Сөт тәмле-тәмле *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)*
- Сөт тәмле-тәмле *(хатын-кыз тавышы)*
36 нчы кисәк (26 нчы тема).
- **Слушай!Пой!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Җырла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Ипи тәмле-тәмле *(ир-ат тавышы, пауза-5 секунд)*
- Ипи тәмле-тәмле *(ир-ат тавышы, пауза-5 секунд)*
- Чәй тәмле-тәмле *(хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)*
- Чәй тәмле-тәмле *(хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)*

- Алма тәмле-тәмле *(ир-ат тавышы, пауза-5 секунд)*
- Алма тәмле-тәмле *(ир-ат тавышы, пауза-5секунд)*
- Сөт тәмле-тәмле *(хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)*
- Сөт тәмле-тәмле *(хатын-кыз тавышы)*

37 нче кисәк (26 нчы тема).

- Сегодня у нас Акбай в гостях. Давайте, позовём Акбай и посадим на красивый стул *(хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)*

Бергә: *Акбай, кил монда.*

Акбай: Исәнмесез *(пауза-5 секунд)*

Балалар: *Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?*

Акбай: Әйбәт.

- Акбай, садись. Утыр *(хатын-кыз тавышы)*

Мияу: Акбай, утыр.

- Давайте, вместе предложим садиться. Акбай, утыр *(хатын-кыз тавышы пауза-5 секунд)*

Балалар: *Акбай, утыр.*

Акбай: Рәхмәт.

Тема: “Кунакны ашат”.

38 нче кисәк (28 нче тема).

- Мияу, кил монда, утыр. Мә, ипи аша *(хатын-кыз тавышы)*

Мияу: Рәхмәт. Ипи тәмле.

- Акбай кил монда, утыр. Мә, алма аша *(хатын-кыз тавышы)*

Мияу: Рәхмәт. Алма тәмле.

Тема: “Чәй табынында”.

39 нчы кисәк (29 нчы тема).

- Мияу, кил монда, утыр. Мә, сөт эч *(хатын-кыз тавышы)*

Мияу: Рәхмәт. Сөт тәмле.

- Акбай кил монда, утыр. Мә, чәй эч *(хатын-кыз тавышы)*

Мияу: Рәхмәт. Чәй тәмле.

Тема: “Уенчыклар”.

40 нчы кисәк (31 нче тема).

- Акбай и Мияу принесли “Чудесную коробку”. Давайте, посмотрим, что лежит в этой коробке *(хатын-кыз тавышы)*

- Что это? Бу нәрсә? Акбай, бу нәрсә? *(хатын-кыз тавышы)*

Акбай: Туп.
- Мияу, бу нәрсә? *(хатын-кыз тавышы)*
Акбай: Туп.
Тема: “Зур – кечкенә”.
41 нче кисәк (32 нче тема).
Акбай: Бу нәрсә?
Мияу: Туп. Туп зур.
Акбай: Бу нәрсә?
Мияу: Туп. Туп кечкенә.
42 нче кисәк (32 нче тема).
Уен.
Туп, туп
Зур туп.
Туп, туп
Кечкенә туп.
43 нче кисәк (32 нче тема).
Уен.
Туп-туп,
Зур туп.
Сикер-сикер,
Зур туп.
Туп-туп,
Кечкенә туп.
Сикер-сикер,
Кечкенә туп.
Тема: Күңел ачу кичәсе “Туган көн”.
44 нче кисәк (33 нче тема).
- Сегодня у Акбай день рождение. Мы ему подарим большие и маленькие мячи. Его ещё нет. Он наверно готовится, наряжается. Давайте, позовём Акбай и посадим на красивый стул *(хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)*
Бергә: *Акбай, кил монда.*
Акбай: Исәнмесез *(пауза-5 секунд)*
Балалар: *Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?*
Акбай: Әйбәт.
- Акбай, кил монда, утыр *(хатын-кыз тавышы)*

Мияу: Акбай, кил монда, утыр.
- Давайте, вместе предложим садиться. Акбай, утыр *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)*
Балалар: *Акбай, утыр.*
Акбай: Рәхмәт.
Тема: “Курчак кунакка килгән”.
45 нче кисәк (34 нче тема).
- В волшебной коробке появилась новая игрушка. Давайте, посмотрим, что это? Бу нәрсә? Курчак. Курчак *(хатын-кыз тавышы).*
46 нчы кисәк (34 нче тема).
- **Слушай!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!** *(хатын-кыз тавышы)*
Мин курчак.
Мин курчак.
Мин матур курчак.
Мин матур курчак *(Бала тавышы җыр итеп җырлый).*
Тема: “Уйныйбыз”.
47 нче кисәк (38 нче тема).
- **Слушай!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!** *(хатын-кыз тавышы)*
Әллә-лә, әллә-лә, карусель әйләнә,
Матур курчак әйләнә,
Зур-зур аю әйләнә,
Кечкенә куян әйләнә.
Әллә-лә, әллә-лә, карусель әйләнә,
Матур курчак әйләнә,
Зур-зур аю әйләнә,
Кечкенә куян әйләнә (*темп әкрен, 2 тапкыр кабатлана,балалар тавышы җырлый)*
Тема: “Мияуга бүләк”.
48 нче кисәк (40 нчы тема).
- **Слушай!Покажи!Повтори!** *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла!Күрсәт!Кабатла! *(хатын-кыз тавышы)*
- Зур курчак *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә курчак *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд)*
- Зур куян *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*

- Кечкенә куян *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд)*
- Зур туп *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә туп *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд)*
- Зур аю *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә аю *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд)*
- Зур песи *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә песи *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд)*
- Зур эт *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә эт *(хатын-кыз тавышы)*

Тема: “Уенчыклар кибете”.
49 нчы кисәк (41 нче тема).

Акбай: Исәнме, Мияу.
Мияу: Исәнме, Акбай.
Акбай: Хәлләр ничек?
Мияу: Әйбәт.
Акбай: Аю бир.
Мияу: Нинди аю?
Акбай: Зур аю.
Мияу: Мә, зур аю.
Акбай: Рәхмәт.
Мияу: Сау бул, Акбай.
Мияу: Сау бул, Мияу.

Тема: “Бүләкләр”.
50 нче кисәк (43 нче тема).

- Какие красивые игрушки. Поиграем в интересную игру “Назови правильно - играй”, “уйна” . Бу нәрсә? *(хатын-кыз тавышы)*
Акбай: Курчак.
- Мә, курчак, уйна! *(хатын-кыз тавышы)*
Акбай: Рәхмәт.

Тема: “Уйна”.
51 нче кисәк (44 нче тема).

- **Слушай! Пой!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла! Җырла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Туп матур, туп матур? *(ир-ат тавышы җырлый, пауза-5 секунд)*

- Әйе, әйе, туп матур *(кыз тавышы җырлый, пауза-5 секунд)*
(2 тапкыр кабатлана)
- Аю зур, аю зур? *(ир-ат тавышы җырлый)*
- Әйе, әйе, аю зур *(кыз тавышы җырлый)*
(2 тапкыр кабатлана)
- Бу курчак? Бу курчак? *(ир-ат тавышы җырлый)*
- Әйе, әйе, бу курчак *(кыз тавышы җырлый)*
(2 тапкып кабатлана)

Тема: “Ю”.

52 нче кисәк (47 нче тема).

- После прогулки игрушки испачкались. Надо их помыть. Акбай, помой мячик. Туп ю. Попросите друг друга помыть игрушку *(ир-ат тавышы).*

53 нче кисәк (47 нче тема).

Уен.

Ю, ю, ю – туп ю.
Ю, ю, ю – машина ю.
Ю, ю, ю – курчак ю.
Ю, ю, ю – куян ю.
Ю, ю, ю – алма ю.
Ю, ю, ю – аю ю.
Ю, ю, ю – песи ю.
Ю, ю, ю – эт ю.

Тема: “Уйныйбыз да, саныйбыз да”.

54 нче кисәк (51 нче тема).

Уен.

Туп, туп, матур туп,
Сикер, сикер матур туп.
Бер, ике, өч, дүрт, биш,
Сикер, сикер, матур туп.

55 нче кисәк (51 нче тема).

- Слушай! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла! *(хатын-кыз тавышы)*
Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
Зур аю, матур аю.

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
Зур аю, матур аю *(җырның темпы әкрен)*.

56 нчы кисәк (51 нче тема).

- **Слушай!Пой!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Җырла!** *(хатын-кыз тавышы)*

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
Зур аю, матур аю.
Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
Зур аю, матур аю *(темп әкрен)*

Тема: “Уенчыклар”.

57 нче кисәк (52 нче тема).

(Җырлап әйтәләр)

Бер аю, ике аю, өч аю, дүрт аю, биш аю, зур аю *(ир-ат тавышы)*
Бер куян, ике куян, өч куян, дүрт куян, биш куян, кечкенә куян *(хатын-кыз тавышы)*
Бер эт, ике эт, өч эт, дүрт эт, биш эт, әйбәт эт *(ир-ат тавышы)*
Бер песи, ике песи, өч песи, дүрт песи, биш песи, матур песи *(хатын-кыз тавышы)*
Бер туп, ике туп, өч туп, дүрт туп, биш туп, чиста туп *(ир-ат тавышы)*

Тема: “Ничә уенчык?”

58 нче кисәк (53 нче тема).

- Слушай! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла! *(хатын-кыз тавышы)*

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
Зур аю, матур аю.
Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
Зур аю, матур аю *(ир-ат тавышы)*

59 нчы кисәк (53 нче тема).

- Слушай!Пой! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла!Җырла! *(хатын-кыз тавышы)*

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
Зур аю, матур аю.
Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
Зур аю, матур аю *(ир-ат тавышы)*

60 нчы кисәк (53 нче тема).

Мияу: Исәнме, Акбай!

Акбай: Исәнме, Мияу!
Мияу: Хәлләр ничек?
Акбай: Әйбәт.
Мияу: Куян бир.
Акбай: Ничә куян?
Мияу: Ике.
Акбай: Мә, ике куян.
Мияу: Рәхмәт.
Акбай: Сау бул, Мияу!
Мияу: Сау бул, Акбай!
Тема: “Бергәләп уйныйбыз”.
61 нче кисәк (55 нче тема).
Бармак уены.
Исәнме, бабай.
Исәнме, әби.
Исәнме, әти.
Исәнме, әни.
Исәнме, малай.

Исәнме, бабай.
Исәнме, әби.
Исәнме, әти.
Исәнме, әни.
Исәнме, кыз.
Тема: “Кунак чакырабыз”.
62 нче кисәк (56 нчы тема).
Мияу: Исәнме, Акбай!
Акбай: Исәнме, Мияу!
Мияу: Акбай, кил монда. Утыр.
Акбай: Рәхмәт.
Мияу: Акбай, мә ипи, аша.
Акбай: Рәхмәт. Ипи тәмле.
Мияу: Сау бул, Акбай!
Акбай: Сау бул, Мияу!

Тема: “Бу өйдә кем яши?”
63 нче кисәк (59 нчы тема).
- Слушай!Пой! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла!Җырла! *(хатын-кыз тавышы)*
Бу өй матур,
Бу өй зур.
Монда яши бабай.
-Мин бабай *(бабай тавышы).*
Монда яши әби.
-Мин әби *(әби тавышы).*
Монда яши әти.
-Мин әти *(әти тавышы).*
Монда яши әни.
-Мин әни *(әни тавышы).*
Монда яши малай.
-Мин малай *(малай тавышы).*
Монда яши кыз.
-Мин кыз *(кыз тавышы).*
Әйе шул, әйе шул.
Бу өй матур,
Бу өй зур *(бергә)*
Тема: “Без театр уйныйбыз”.
64нче кисәк (60 нче тема).
Татар халык бию көе *(балалар өчен яраклысы)*

Аудиоязмалар.(зурлар төркеме)

Тема: “Минем өем”.
1 нче кисәк (1 нче тема).
Җырлы – биюле уен “Минем өем”.
Бу өй матур,
Бу өй зур.
Монда яши бабай,
Мин бабай *(бабай тавышы)*

Монда яши әби.
Мин әби *(әби тавышы)*
Монда яши әти,
Мин әти *(әти тавышы)*
Монда яши әни.
Мин әни *(әни тавышы)*
Монда яши малай,
Мин малай *(малай тавышы)*
Монда яши кыз,
Мин кыз *(кыз тавышы)*
Әйе шул, әйе шул,
Бу өй матур,
Бу өй зур. *(бала тавышы җырлый)*

Тема: "Кишер үстерәбез".
2 нче кисәк (4 нче тема).
-Зур кишер *(кыска пауза-5 секунд).*
-Кечкенә кишер*(кыска пауза-5 секунд).*
-Чиста кишер *(кыска пауза-5 секунд)*.
-Пычрак кишер.

Тема: "Куян көчтәнәче".
3 нче кисәк (5 нче тема).
Җыр.
Кишер, кишер,
Тәмле кишер.
Зур кишер,
Баллы кишер. *(бала тавышы җырлый)*

Тема: "Серле кәрзин".
4 нче кисәк (7 нче тема).
Ишек шакыган тавыш *(пауза-10 секунд).*
Тәрбияче: *Кто-то стучится в дверь. Давайте спросим:*
- Кто там? - Кем анда?

Балалар белән тәрбияче: *Кем анда?*
Акбай: Һау-һау. Мин Акбай *(пауза-6 секунд).*
Балалар белән тәрбияче: *Акбай, кил монда.*
Ишек ачылган тавыш *(пауза-3 секунд).*
Акбай: Исәнмесез, балалар *(пауза-6 секунд).*
Балалар: *Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?*
Акбай: Әйбәт.

5 нче кисәк (7 нче тема).
Акбай: Мияу, кил монда. Кишер ал.
Мияу: Ничә кишер?
Акбай: Ике кишер.
Мияу: Рәхмәт.

Тема: "Бар матур бакча".
6 нчы кисәк (9 нчы тема).
Җырлы-биюле уен. "Бар безнең бакчабыз".
1)Бар матур бакча,
Анда кишер үсә.
Менә шундый кишер зур,
Менә шундый кечкенә.
Кушымта:
Кишер, кишер, кил әле,
Биеп, биеп кит әле.
Әллә-лә, әллә-лә,
Биеп, биеп кит әле.
2) Бар матур бакча,
Анда алма үсә.
Менә шундый алма зур,
Менә шундый кечкенә.
Кушымта:
Алма, алма, кил әле,
Биеп, биеп кит әле.
Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп, биеп кит әле.
3) Шофер, шофер, кил әле,
Биеп, биеп кит әле.
Әллә-лә, әллә-лә,
Биеп, биеп кит әле.

Тема: “Серле янчык”.
7 нче кисәк (10 нчы тема).
Мияу, Акбай: Исәнмесез, балалар *(пауза-10 секунд)*
Балалар: *Исәнме, Акбай. Исәнме, Мияу. Хәлләр ничек?*
Мияу, Акбай: Әйбәт.
- **Мияу и Акбай принесли волшебный мешочек. Давайте, узнаем, что у них в мешочке** *(хатын-кыз тавышы).*
Акбай *(кишер күрсәтә)*: Бу нәрсә? *(пауза-6 секунд)*
Тәрбияче белән балалар: *Кишер.*
Акбай: Кишер нинди? *(пауза-6 секунд)*
Тәрбияче белән балалар: *Кишер кечкенә.*
Акбай*(суган күрсәтә)*: Бу нәрсә?
Мияу: Суган.
Мияу*(бәрәңге күрсәтә):* Бу нәрсә?
Акбай: Бәрәңге.

Тема: “Бар матур бакча”.
8 нче кисәк (12 нче тема).
Җырлы-биюле уен. “Бар матур бакча”.
1)Бар матур бакча,
Анда бәрәңге үсә.
Бәрәңге шундый зур,
Бәрәңге кечкенә.
Кушымта:
Бәрәңге, кил әле,
Биеп-биеп кит әле.
Әллә-лә, әллә-лә,
Биеп-биеп кит әле.
2) Бар матур бакча,

Анда суган үсә.
Менә шундый суган зур,
Менә шундый кечкенә.
Кушымта:
Суган, суган, кил әле,
Биеп-биеп кит әле.
Әллә-лә, әллә-лә,
Биеп-биеп кит әле.
3)Бар матур бакча,
Анда кыяр үсә.
Менә шундый кыяр зур,
Менә шундый кечкенә.
Кушымта:
Кыяр, кыяр, кил әле,
Биеп-биеп кит әле.
Әллә-лә, әллә-лә,
Биеп-биеп кит әле.
4) Шофер, шофер, кил әле,
Биеп, биеп кит әле.
Әллә-лә, әллә-лә,
Биеп, биеп кит әле. *(бала тавышы җырлый)*

Тема: “Без хезмәт яратабыз”.
9 нчы кисәк (13 нче тема).
Мияу, Акбай: Исәнмесез, балалар *(пауза-10 секунд).*
Балалар: *Исәнме, Акбай. Исәнме, Мияу. Хәлләр ничек?*
Мияу, Акбай: Әйбәт.
-Мияу и Акбай принесли волшебный мешочек. Узнайте на ощупь, что у них в мешочке *(хатын-кыз тавышы)*.
Акбай: Бу кишер?
Мияу: Юк.
Акбай: Бу суган?
Мияу: Юк.
Акбай: Бу кәбестә?
Мияу: Әйе, кәбестә.

10 нчы кисәк (13 нче тема).
- Я назову количество овощей, а вы найдите рисунок, покажите, назовите *(хатын-кыз тавышы).*
Мияу: Бер кәбестә *(пауза-10 секунд).*
Бала: *Бер кәбестә.*
Мияу: Өч кәбестә *(пауза-10 секунд).*
Бала: *Өч кәбестә.*
Мияу: Ике кәбестә *(пауза-10 секунд).*
Бала: *Ике кәбестә.*
Мияу: Биш кәбестә.
Бала: *Биш кәбестә.*

11 нче кисәк (13 нче тема).
Мияу: Исәнме, Акбай.
Акбай: Исәнме, Мияу.
Мияу: Хәлләр ничек?
Акбай: Әйбәт.
Мияу: Акбай, кәбестә бир.
Акбай: Нинди кәбестә?
Мияу: Зур кәбестә.
Акбай: Ничә кәбестә?
Мияу: Бер кәбестә.
Акбай: Мә, бер кәбестә.
Мияу: Рәхмәт, Мияу. Сау бул.
Акбай: Сау бул, Акбай.

Тема: "Уйный-уйный эшлибез".
12 нче кисәк (15 нче тема).
Җырлы-биюле уен.
1)Бар матур бакча,
Анда кишер үсә.
Менә шундый кишер зур,
Менә шундый кечкенә.
Кушымта:

Кишер, кишер, кил әле,
Биеп-биеп кит әле.
Әллә-лә, әллә-лә,
Биеп-биеп кит әле.
2) Бар матур бакча,
Анда суган үсә.
Менә шундый суган зур,
Менә шундый кечкенә.
Кушымта:
Суган, суган, кил әле,
Биеп-биеп кит әле.
Әллә-лә, әллә-лә,
Биеп-биеп кит әле.
3)Бар матур бакча,
Анда кыяр үсә.
Менә шундый кыяр зур,
Менә шундый кечкенә.
Кушымта:
Кыяр, кыяр, кил әле,
Биеп-биеп кит әле.
Әллә-лә, әллә-лә,
Биеп-биеп кит әле.
4) Шофер, шофер, кил әле,
Биеп, биеп кит әле.
Әллә-лә, әллә-лә,
Биеп, биеп кит әле. *(бала тавышы җырлый)*

Тема: "Төсләр дөньясы".
13 нче кисәк (16 нчы тема).
Акбай, Мияу: Исәнмесез, балалар *(пауза-6 секунд).*
Балалар: *Исәнме, Акбай. Исәнме, Мияу.*
Акбай, Мияу: Хәлләр ничек?
Балалар: *Әйбәт.*

13 нче (а) кисәк (16 нчы тема).
Акбай: Бу нәрсә?
Мияу: Туп.
Акбай: Туп нинди?
Мияу: Туп кызыл.

13 нче (б) кисәк (16 нчы тема).
Мияу: Бу нәрсә?
Акбай: Туп.
Мияу: Туп нинди?
Акбай: Туп сары.

14 нче кисәк (16 нчы тема).
- Слушай! *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Бу нәрсә? *(ир-ат тавышы)*
- Туп *(хатын-кыз тавышы, кыска пауза)*
- Туп нинди? *(ир-ат тавышы)*
- Сары *(хатын-кыз тавышы)*

15 нче кисәк (16 нчы тема).
- **Слушай! Повтори!** *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы)*
- Бу туп *(ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатлый)* .
- Туп сары *(хатын-кыз тавышы, балалар кабатлый)*.

16 нчы кисәк (16 нчы тема).
- Слушай! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла! *(хатын-кыз тавышы)*
- Бу нәрсә? *(ир-ат тавышы)*
- Туп *(хатын-кыз тавышы)*.
- Туп нинди? *(ир-ат тавышы)*
- Кызыл *(хатын-кыз тавышы)*

17 нче кисәк (16 нчы тема).
- **Слушай! Повтори!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла! Кабатла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Бу туп *(ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатлый)* .
- Туп кызыл *(хатын-кыз тавышы, балалар кабатлый).*

18 нче кисәк (16 нчы тема).
Җыр.
Туп, туп, кызыл туп.
Сикер, сикер, кызыл туп.
Туп, туп, сары туп.
Сикер, сикер, сары туп *(бала тавышы).*

19 нче кисәк (16 нчы тема).
Уен.
1)Туп, туп, кызыл туп,
Сикер, сикер, кызыл туп.
Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, җиде, сигез, тугыз, ун,
Сикер, сикер кызыл туп.
2)Туп, туп, сары туп,
Сикер, сикер, сары туп.
Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, җиде, сигез, тугыз, ун,
Сикер, сикер сары туп.

Тема: "Төсләр дөньясы".
20 нче кисәк (17 нче тема).
Җыр.
1)Туп, туп, кызыл туп,
Сикер, сикер, кызыл туп.
Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, җиде, сигез, тугыз, ун,
Сикер, сикер кызыл туп.
2)Туп, туп, сары туп,
Сикер, сикер, сары туп.
Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, җиде, сигез, тугыз, ун,

Сикер, сикер сары туп.
3)Туп, туп, яшел туп,
Сикер, сикер, яшел туп.
Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, җиде, сигез, тугыз, ун,
Сикер, сикер яшел туп.

Тема: “Яшелчә салаты”.
21 нче кисәк (19 нчы тема).
-Заяц хотел приготовить овощной салат. Давайте поможем выбрать овощи. Что нужно для салата? Нәрсә кирәк? *(пауза-3 секунд).* **Кишер кирәк?** *(хатын-кыз тавышы)*
Акбай: Кирәк.
-Суган кирәк? *(хатын-кыз тавышы)*
Акбай: Кирәк.
-Помидор кирәк? *(хатын-кыз тавышы)*
Акбай: Кирәк.
-Кыяр кирәк? *(хатын-кыз тавышы)*
Акбай: Кирәк.
-Кәбестә кирәк? *(хатын-кыз тавышы)*
Акбай: Кирәк.
-Бәрәңге кирәк? *(хатын-кыз тавышы)*
Акбай: Кирәк.

21 нче (а) кисәк (19 нчы тема).
- **Слушай! Повтори!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла! Кабатла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Кишер кирәк *(ир-ат тавышы, пауза -5 секунд).*
- Суган кирәк *(ир-ат тавышы, пауза -5 секунд).*
- Помидор кирәк *(ир-ат тавышы, пауза -5 секунд).*
- Кыяр кирәк *(ир-ат тавышы, пауза -5 секунд).*
- Кәбестә кирәк *(ир-ат тавышы, пауза -5 секунд).*
- Бәрәңге кирәк *(ир-ат тавышы).*

Тема: “Уйныйбыз да, җырлыйбыз да”.
22 нче кисәк (23 нче тема).

Балалар тавышы җырлый.
1.Миңа кыяр кирәк,
Сиңа кыяр кирәк.
Әйе шул, әйе шул,
Сиңа нәрсә кирәк?
Музыка гына уйный, түбәндәге сүзләрне әйткәнче.
Битлексез бала: *Кәбестә кирәк.*
Кәбестә битлеге кигән бала белән битлексез бала куышалар, түгәрәктә балалар җырлап торалар:
Әйе шул, әйе шул,
Сиңа кәбестә кирәк.
Музыка гына уйный.
2.Миңа кыяр кирәк,
Сиңа кыяр кирәк.
Әйе шул, әйе шул,
Сиңа нәрсә кирәк?
Музыка гына уйный, түбәндәге сүзләрне әйткәнче.
Битлексез бала: *Бәрәңге кирәк.*
Кәбестә битлеге кигән бала белән битлексез бала куышалар, түгәрәктә балалар җырлап торалар:
Әйе шул, әйе шул,
Сиңа бәрәңге кирәк.
Музыка гына уйный.
3.Миңа кыяр кирәк,
Сиңа кыяр кирәк.
Әйе шул, әйе шул,
Сиңа нәрсә кирәк?
Музыка гына уйный, түбәндәге сүзләрне әйткәнче.
Битлексез бала: *Суган кирәк.*
Кәбестә битлеге кигән бала белән битлексез бала куышалар, түгәрәктә балалар җырлап торалар:
Әйе шул, әйе шул,
Сиңа суган кирәк.
Музыка гына уйный.

22 нче (а) кисәк (23 нче тема) - шушы уенга сүзсез генә фонограмма.

23 нче кисәк (23 нче тема).
Җырлы-биюле уен “Кәрзиндә нәрсә бар?”
1.Әйдә, әйдә, әйт әле,
Кәрзиндә нәрсә бар?
Кәрзиндә кызыл, сары,
Яшел, матур алма бар.
2. Әйдә, әйдә, әйт әле,
Кәрзиндә нәрсә бар?
Кәрзиндә кыяр, суган,
Кәбестә бар, кишер бар.

Тема: “Уңыш бәйрәме”.
24 нче кисәк (24 нче тема).
Җыр.
Бабай, бабай әйт әле, *(балалар*
Кәрзиндә нәрсә бар? *сорый)*

Кәрзиндә кызыл, сары, *(бабай*
Яшел, матур алма бар. *җавабы)*

Бабай, бабай әйт әле, *(балалар*
Кәрзиндә нәрсә бар? *сорый)*

Кәрзиндә кыяр, суган, *бабай*
Кәбестә бар, кишер бар. *җавабы)*

Тема: “Ашамлыклар”.
25 нче кисәк (25 нче тема).
- Слушай! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла! *(хатын-кыз тавышы)*
- Ипи *(ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд).*
- Чәй *(хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд).*
- Сөт *(ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд).*
- Аш *(хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд).*

- Ботка *(ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд).*

26 нче кисәк (25 нче тема).
- Слушай!Повтори! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла!Кабатла! *(хатын-кыз тавышы)*
- Ипи *(ир-ат тавышы, пауза -6 секунд, балалар кабатлый).*
- Чәй *(хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатлый).*
- Сөт *(ир-ат тавышы, пауза -6 секунд, балалар кабатлый)*
- Аш *(хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатлый).*
- Ботка *(ир-ат тавышы, балалар кабатлый)*

27 нче кисәк (25 нче тема).
- **Слушай!Покажи!Повтори!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Күрсәт!Кабатла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Ипи – тәмле ипи *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсәтә, балалар кабатлый)*
- Чәй – тәмле чәй *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсәтә, балалар кабатлый).*
- Сөт – тәмле сөт*(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсәтә, балалар кабатлый)*
- Аш – тәмле аш *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсәтә, балалар кабатлый).*
- Ботка – тәмле ботка*(ир-ат тавышы, балалар таратма рәсемне күрсәтә, балалар кабатлый).*

28 нче кисәк (25 нче тема).
Җыр.
Без ашыйбыз тәмле аш,
Тәмле аш, тәмле аш.
Без ашыйбыз тәмле ботка,
Тәмле ботка, тәмле ботка.

Тема: “Кем нәрсә ярата?”.
29 нче кисәк (30 нче тема).
-Ребята, слушайте, сказку: “Кто что любит?”- “Кем, нәрсә ярата?”
Персонажлар: эт, песи, куян, аю.
Эт һәм песи, куян белән аюны очраталар.
Эт, песи: Син кем?
Аю: Мин аю.

Куян: Мин куян. Син кем?
Песи: Мин песи Мияу.
Эт: Мин эт Акбай.
Песи: Куян, син нәрсә яратасың?
Куян: Мин, кишер яратам.
Песи: Мә, куян, кишер аша.
Куян: Рәхмәт. Кишер тәмле. Мә, песи, кишер аша.
Песи: Юк-юк, мин сөт яратам, сөт тәмле.
Куян: Мә, сөт, эч.
Песи: Рәхмәт, сөт тәмле. Мә, аю, су эч.
Аю: Юк-юк, мин алма яратам, алма тәмле, баллы.
Песи: Монда алма күп, нинди алма кирәк?
Аю: Кызыл алма кирәк.
Песи сары алма бирә: Мә, кызыл алма.
Аю: Юк, бу сары алма, миңа ике кызыл алма кирәк.
Песи: Мә, ике кызыл алма, аша.
Аю: Рәхмәт.
Аю бер алманы ашый, икенче алманы эткә бирә: Мә, Акбай, алма аша.
Эт: Юк, мин аш, ботка яратам.
Аю: Мә, эт, ботка аша.
Эт: Рәхмәт, ботка тәмле.

Тема: “Туган көн”.
30 нчы кисәк (31 нче тема).

- Скоро у Алии день рождение. Придут гости, нужна посуда: тарелка - тәлинкә, ложка – кашык *(хатын-кыз тавышы).*
- Слушай! *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Тәлинкә*(ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд)*
- Тәлинкә *(хатын-кыз тавышы, пауза - 3 секунд)*
- Кашык *(ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд)*
- Кашык *(хатын-кыз тавышы)*

31 нче кисәк (31 нче тема).
- **Слушай!Повтори!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Кабатла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Тәлинкә *(ир-ат тавышы, пауза - 6 секунд)*
- Кашык *(хатын-кыз тавышы)*

32 нче кисәк (31 нче тема).
- Слушай!Покажи!Повтори! *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Күрсәт!Кабатла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Тәлинкә *(ир-ат тавышы, пауза - 10 секунд, уенчык тәлинкәне күрсәтәләр, балалар кабатлый).*
- Кашык *(хатын-кыз тавышы, пауза - 10 секунд, уенчык кашыкны күрсәтәләр, балалар кабатлый).*

33 нче кисәк (31 нче тема).
Акбай: Мияу, кашык бир.
Мияу: Нинди кашык?
Акбай: Зур кашык. Кызыл кашык.
Мияу: Ничә кашык?
Акбай: Ике кашык.
Мияу: Мә, ике кашык.
Акбай: Рәхмәт.

Тема: "Чәй табыны әзерлибез".
34 нче кисәк (34 нче тема).
-Для гостей мы поставили на стол ложку-кашык, тарелку-тәлинкә. А сегодня поставим чашку-чынаяк *(пауза-3 секунд).* **Чынаяк** *(хатын-кыз тавышы).*
- Слушай! *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Чынаяк *(ир-ат тавышы, пауза - 5 секунд)*
- Чынаяк *(хатын-кыз тавышы)*

35 нче кисәк (34 нче тема).
- **Слушай!Повтори!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Кабатла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Чынаяк *(ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, тәрбияче чынаяк рәсемен күрсәтә, балалар кабатлый).*

- Чынаяк *(хатын-кыз тавышы, тәрбияче чынаяк рәсемен күрсәтә, балалар кабатлый).*

36 нчы кисәк (34 нче тема).
- **Слушай!Покажи!Повтори!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Күрсәт!Кабатла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Чынаяк *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, таратма рәсем яки уенчык чынаяк күрсәтә, балалар кабатлый).*
- Кашык *(хатын-кыз, пауза-10 секунд, таратма рәсем яки уенчык кашык күрсәтә, балалар кабатлый).*
- Тәлинкә *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, таратма рәсем яки уенчык чынаяк күрсәтә, балалар кабатлый).*

Тема: “Төсле чынаяклар”.
37 нче кисәк (35 нче тема).
- Посмотрите какая красивая, синяя чашка – зәңгәр чынаяк. Мә, зәңгәр чынаяк *(хатын-кыз тавышы).*
- **Слушай!Пой!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Җырла!** *(хатын-кыз тавышы)*
Зәңгәр – зәңгәр чынаяк,
Зәңгәр – зәңгәр чынаяк.
Әйе шул, әйе шул,
Матур, чиста чынаяк.
Әйе шул, әйе шул,
Зәңгәр, зәңгәр чынаяк.

Тема: “Без киенәбез”.
38 нче кисәк (39 нчы тема).
Җыр.
Минем күлмәк матур, *(кыз тавышы)*
Синең күлмәк матур. *(малай тавышы)*
Әйе шул, әйе шул, (*икесе*
Минем күлмәк матур. *бергә)*
Минем чалбар матур, *(малай тавышы)*
Синең чалбар матур. *(кыз тавышы)*
Әйе шул, әйе шул, *икесе*
Минем чалбар матур. *бергә)*

Тема: “Киенергә ярдәм ит”.

39 нчы кисәк (40 нчы тема).

-Акбай и Мияу принесли куклам новые наряды: чалбар, күлмәк. Кукле девочке предложим одеть платье, мальчику – брюки. "Курчак күлмәк ки". "Курчак чалбар ки"*(пауза- 3 секунд).* **Әйдәгез, курчакны киендерәбез. Кукла, надень платье. Курчак, күлмәк ки** *(пауза- 10 секунд).* **Курчак, чалбар ки** *(пауза- 10 секунд, хатын-кыз тавышы).*

- Слушай! *(ир-ат тавышы)*

- Тыңла! *(хатын-кыз тавышы)*

- Курчак, чалбар ки *(ир-ат тавышы)*

- Курчак, чалбар ки *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче күрсәтмә кәгазь курчакка чалбар кидерә).*

- Курчак, күлмәк ки *(хатын-кыз тавышы)*

- Курчак, күлмәк ки *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче күрсәтмә кәгазь курчакка күлмәк кидерә).*

Тема: "Алия йокларга җыена".

40 нче кисәк (41нче тема).

-Куклам пора спать. Поможем снять платье и брюки. Курчак, күлмәк сал *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче күрсәтмә кәгазь курчакка күлмәген салдыра).* **Курчак, чалбар сал** *(хатын-кыз тавышы).*

41 нче кисәк (41нче тема).

- Слушай! *(ир-ат тавышы)*

- Тыңла! *(хатын-кыз тавышы)*

- Курчак, чалбар сал *(ир-ат тавышы)*

- Курчак, чалбар сал *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче күрсәтмә кәгазь курчакның чалбарын салдыра).*

- Курчак, күлмәк сал *(хатын-кыз тавышы)*

- Курчак, күлмәк сал *(хатын-кыз тавышы, тәрбияче күрсәтмә кәгазь курчакның күлмәген салдыра).*

42 нче кисәк (41 нче тема).

- Слушай!Повтори!Выполни! *(ир-ат тавышы)*

- Тыңла!Кабатла!Үтә! *(хатын-кыз тавышы)*

- Курчак, күлмәк сал *(ир-ат тавышы, пауза-15 секунд, балалар кабатлый, таратма кәгазь курчакның күлмәген салдыралар).*

- Курчак, чалбар сал *(хатын-кыз тавышы, пауза-15 секунд, балалар кабатлый, таратма кәгазь курчакның чалбарын салдыралар).*

43 нче кисәк (41 нче тема).

Бишек җыры *(гадирәк сүзле булса, яхшы булыр иде)*

Тема: “Хәерле көн”
44 нче кисәк (43 нче тема).
- Слушай! *(ир-ат тавышы)*
-**Тыңла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Бу бит *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче курчакның битен күрсәтә).*
- Бу бит *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче курчакның битен күрсәтә).*
- Бу кул *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче курчакның кулын күрсәтә).*
- Бу кул *(хатын-кыз тавышы, тәрбияче курчакның кулын күрсәтә).*

45 нче кисәк (43 нче тема).
- Слушай! Покажи! Повтори! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! *(хатын-кыз тавышы)*
- Бу бит *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар үзләренең битен күрсәтәләр, кабатлыйлар).*
- Бу кул*(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар үзләренең кулын күрсәтәләр, кабатлыйлар).*

46 нчы кисәк (43 нче тема).
- Слушай! Покажи! Повтори! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! *(хатын-кыз тавышы)*
- Мә су, бит ю *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар биремне имитация белән күрсәтәләр,кабатлыйлар).*
- Мә су, кул ю *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар биремне имитация белән күрсәтәләр,кабатлыйлар).*

47 нче кисәк (43 нче тема).
- Слушай! Покажи! Повтори! *(ир-ат тавышы)*
-Тыңла! Күрсәт! Кабатла! *(хатын-кыз тавышы)*
- Бит чиста *(ир-ат тавышы, пауза -10 секунд, балалар кабатлыйлар, хәрәкәт белән күрсәтәләр).*
- Кул чиста *(хатын-кыз тавышы, пауза -10 секунд,балалар кабатлыйлар, хәрәкәт белән күрсәтәләр).*

48 нче кисәк (43, 44 нче тема).
-Слушай! Пой! *(ир-ат тавышы)*
-Тыңла! Җырла! *(хатын-кыз тавышы)*
Мә су,
Бит, кулны ю.

Чиста су, чиста су,
Ю, ю,ю.

Тема: Өстәл театры “Өч аю”.
49 нчы кисәк (46 нчы тема).
-Ребята, слушайте, сказку: “Три медведя”- “Өч аю”
Персонажлар: өч аю.
Күренеш: Урман. Урмандагы өйдә өч аю яши.

В избушке на краю леса жили три медведя. Большого медведя звали Михаил Иванович. Он говорил грубым голосом. Медведицу звали Настасья Петровна. А маленького медвежонка звали Мишутка. Он говорил тоненьким голоском.

После ужина медведи собрались за круглым столом и дружно вели беседу.

Михаил Иванович садился за стол и грубым голосом говорил: **“Бу өстәл”.** Настасья Петровна не так громко: **“Бу өстәл”.** Маленький Мишутка говорил тоненьким голоском: **“Бу өстәл”.**

А потом Михаил Иванович поудобнее садился на стул и говорил: **“Бу урындык”.** Настасья Петровна говорила: **“Бу урындык”.** А маленький Мишутка увидел свой сломанный стульчик и спросил: **“Бу урындык?”.**

После обеда медведи шли в другую горницу. Там стояли три кровати.

Михаил Иванович грубым голосом говорил: **“Бу карават”.** Настасья Петровна говорила не так громко: **“Бу карават”.** А Мишутка-шалунишка показал на свою кровать и сказал: “Бу диван”. Михаил Иванович и Настасья Петровна его поправили: **“Бу карават”.**

Перед сном медведи желали друг-другу: “Спокойной ночи” и сладко засыпали.

Тема: “Уенчыклар иленә сәяхәт”.
50 нче кисәк (49 нчы тема).
-Мияу и Акбай приглашают нас в магазин игрушек *(хатын-кыз тавышы)*
Мияу: Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?
Акбай: Исәнме, Мияу. Әйбәт. Нәрсә кирәк?
Мияу: Туп кирәк.
Акбай: Нинди туп?
Мияу: Зур, яшел, матур туп.
Акбай: Ничә туп?
Мияу: Бер туп.
Акбай: Мә, бер туп.
Мияу: Рәхмәт. Сау бул, Акбай.

Акбай: Сау бул, Мияу.

51 нче кисәк (49 нчы тема).
-Дети, игрушки тоже хотят с нами поиграть в игру "Карусель". Давайте поиграем *(хатын-кыз тавышы).*
- Слушай! Пой! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла! Җырла! *(хатын-кыз тавышы)*
Әллә-лә, әллә-лә,
Карусельләр әйләнә,
Матур курчак әйләнә.
Зур-зур аю әйләнә.

Тема: "Уенчыклар иленә сәяхәт".
52 нче кисәк (50 нче тема).
- Слушай! Пой! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла! Җырла! *(хатын-кыз тавышы)*
Алиянең туган көненә
Без пешердек ак ипи.
Менә шундый ипи зур,
Менә шундый кечкенә,
Менә шундый тәмле,
Менә шундый баллы.
Әйе шул, әйе шул,
Әйе шул ипи тәмле.

Тема: "Уйнарга яратам".
53 нче кисәк (52 нче тема).

-Ребята, к нам пришел красивый зайчик. Я очень его люблю: "яратам". Вы тоже обнимите зайчика и скажите: "люблю" - "яратам" *(хатын-кыз тавышы).*

54 нче кисәк (52 нче тема).
- Слушай! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла! *(хатын-кыз тавышы)*
- Яратам *(ир-ат тавышы, пауза-5 секунд, тәрбияче нинди дә булса уенчыкны кочаклап күрсәтә).*

- Яратам *(хатын-кыз тавышы, пауза- 5 секунд, тәрбияче нинди дә булса уенчыкны кочаклап күрсәтә).*

55 нче кисәк (52 нче тема).
- Слушай!Повтори! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла!Кабатла! *(хатын-кыз тавышы)*
- Яратам *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар әйтә, парлашып кочаклашалар).*
- Яратам *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар әйтә, парлашып кочаклашалар).*

56 нчы кисәк (52 нче тема).
- Слушай!Покажи!Повтори! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла!Күрсәт!Кабатла! *(хатын-кыз тавышы)*
- Мин алма яратам *(ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, алманы күрсәтә, балалар әйтә).*
- Мин кыяр яратам *(хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, кыярны күрсәтә, балалар әйтә).*
- Мин груша яратам *(хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, грушаны күрсәтә, балалар әйтә).*
- Мин ипи яратам *(ир-ат тавышы, мандаринны күрсәтә, балалар әйтә).*

57 нче кисәк (52 нче тема).
- Слушай! Пой! *(ир-ат тавышы)*
- Тыңла! Җырла! *(хатын-кыз тавышы)*
Мин алма яратам,
Яратам, яратам.
Мин кыяр яратам,
Яратам, яратам.
Мин груша яратам,
Яратам, яратам.
Мин Коляны яратам,
Яратам, яратам.
Мин Оляны яратам.
Яратам, яратам.

Тема: “Син нәрсә яратасың?”.
58 нче кисәк (53 нче тема).
Җыр “Яратам”.
Яратам, яратам.

Курчак яратам.
Яратам, яратам.
Аю яратам.
Яратам, яратам.
Куян яратам.
Яратам, яратам.
Туп яратам.
Яратам, яратам.
Песи яратам.
Яратам, яратам.
Эт яратам.

Тема: “Уйный-уйный үсәбез”.
59 нчы кисәк (55 нче тема).
Әллә-лә, әллә-лә,
Карусельләр әйләнә.
Матур кызлар әйләнә,
Зур малайлар әйләнә.

Тема: “Нәрсә бар?”.
60 нчы кисәк (56 нчы тема).
- Әйт әле, әйт әле,
Кәрзиндә нәрсә бар? *(ир-ат тавышы)*
- Кәрзиндә алма бар,
Тәмле, тәмле алма бар.
Әйе шул, әйе шул,
Кызыл, кызыл алма бар *(хатын-кыз тавышы)*
- Әйт әле, әйт әле,
Кәрзиндә нәрсә бар? *(ир-ат тавышы)*
- Кәрзиндә кыяр бар,
Тәмле, тәмле кыяр бар.
Әйе шул, әйе шул,
Яшел, яшел кыяр бар *(хатын-кыз тавышы)*
- Әйт әле, әйт әле,

Кәрзиндә нәрсә бар? *(ир-ат тавышы)*
- Кәрзиндә кишер бар,
Тәмле, тәмле кишер бар.
Әйе шул, әйе шул,
Сары, сары кишер бар *(хатын-кыз тавышы)*
- Әйт әле, әйт әле,
Кәрзиндә нәрсә бар? *(ир-ат тавышы)*
- Кәрзиндә кәбестә бар,
Тәмле, тәмле кәбестә бар.
Әйе шул, әйе шул,
Зур, зур кәбестә бар *(хатын-кыз тавышы)*

Тема: “Сабантуйга әзерләнәбез”.
61 нче кисәк (58 нче тема).
- **Завтра праздник Сабантуй. Акбай и Мияу приглашают нас на праздник. Для праздника нужны подарки, призы. Предложите им свои игрушки** *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд))*

Балалар: *Исәнме, Мияу. Исәнме, Акбай.*
Акбай: Исәнмесез, балалар.
Мияу: Исәнмесез, балалар.

62 нчы кисәк (58 нче тема).
Җыр.
1.Карагыз, карагыз,
Сабантуйга барабыз.
Сабантуйга барабыз,
Уйнап бүләк алабыз.
2.Сабантуйга барабыз,
Сикерәбез, чабабыз.
Җырлап, биеп алабыз,
Уйнап бүләк алабыз.

Тема: “ Күңелле Сабантуйга уеннары”.
63 нче кисәк (59 нчы тема).

Балалар башкаруында “Сабантуй” җыры.

МЕТОДИК КИҢӘШЛӘР.

Методик кулланмаларда 60 ар белем бирү эшчәнлегенең конспектлары бирелгән. Ел дәвамында, тәрбияче үзе иҗади якын килеп, укыту методик кулланмада бирелгән тематик планга таянып, мультфильмнар, анимацион сюжетлар, “Әкият илендә” тапшыруын кулланып, индивидуаль эшне дә кертеп, көндәлек план төзи.

Телгә өйрәтүнең төп формасы һәм чарасы булып белем бирү эшчәнлеге алына. Ул системалы рәвештә план буенча үткәрелә. Өйрәнелгән сүзләр, сүзтезмәләр, диалоглар эшчәнлектән тыш уен вакытларында активлаштырыла һәм ныгытыла, көндәлек аралашуда кулланыла.

Яңа сүзләрне, сүзтезмәләрне, ситуацияләрне балалар аңламаган очракта, тәрбияче рус телендә сөйли.

Пиктограммалар мәктәпкә әзерлек төркемендә, яңа сүзләр (фигыльләр) белән беренче тапкыр таныштырганда гына кулланыла.

Балаларга темадан тыш артык сүзләр, уеннар, җырлар, шигырьләр бирелергә тиеш түгел.

Бала татар телендә сүзне дөрес әйтмәгән очракта, тәрбияче баланы тыңлап сүзнең дөрес үрнәген бирә. Балалардан авазларның дөрес әйтелешен катгый таләп итмәскә кирәк.

Тәрбияче сөйләмендә акцент, җирле диалект, аваз кимчелекләре булмаска тиеш.

Тәрбияче сүзлек белән эшләгәндә татар һәм рус телләре өчен уртак сүзләргә таяна ала.

Тәрбияче үзенең эшенә иҗади якын килергә, төрле алымнар, чаралар эзләп, аларны кулланырга тиеш.

Укыту-методик комплекты кысаларында, лексик минимумны үзләштергән очракта, эшчәнлектә планлаштырылган уеннарның эчтәлеген үзгәртү, яңа алымнар кертү, баету хуплана.

Төркемнәрдә балаларның һәм тәрбиячеләрнең татар телендә аралашулары һәрдаим булырга тиеш. Эшчәнлектә өйрәнелгән тел материалы, режим моментларында, уен эшчәнлеге аша (ситуатив күнегүләр,сюжетлы рольле уеннар, үстерелешле диалоглар, сәхнәләштерү һ. б.) ныгытыла.

Рус телле балаларны татарча сөйләшергә өйрәткәндә балалар бакчасы коллективы һәм әти-әниләрнең бердәм позициядә булуы уңай нәтиҗә бирә.

Сүзлек белән эшләү.

Балаларны татар телендә сөйләшергә һәм аралашырга өйрәтү билгеле бер күләмдәге сүз байлыгы булдырудан башлана.

Яңа сүзләр үзләштерү процессында махсус сайлап алынган күнегүләр төп чара булып тора. Юнәлеше һәм характеры ягыннан лексик күнегүләрне икегә бүлеп карыйлар: әзерлек күнегүләре һәм сөйләм күнегүләре.

Әзерлек күнегүләре балаларны яңа сүзләрне файдаланып сөйләргә әзерли. Бу күнегүләр лексик берәмлекләрне хәтердә калдырырга ярдәм итәләр.

Сөйләм күнегүләре лексик күнегүләрнең бер төре буларак, үзләштерелгән лексик берәмлекләр җирлегендә ситуацияләргә бәйле сөйләм эшчәнлеген барлыкка китерәләр.

Яңа сүз өйрәтү төп методик алымнарның берсе булып тора:
-яңа сүз тәрбияче тарафыннан ачык, төгәл итеп күрсәтмә рәсем ярдәмендә әйтелә;
-аудиоязмадан тыңлатыла, кабатлатыла;
-ишеткән сүзне бала рәсемннән табып күрсәтә һәм әйтә;
-сүзләр тизрәк истә калсын өчен сүз кат-кат әйттерелә, аңлашылмаган очракта, аның русча тәрҗемәсе бирелә;
-төрле эш формаларында (пышылдап, күмәкләп, төркемнәргә бүленеп, хәрәкәтләнеп әйтеп) өйрәтелә;
-уеннар кулланып ("Ватык телефон", "Кайтаваз"...) ныгытыла;
-яңа сүз, таныш булган сүзләр белән грамматик конструкцияләрдә ныгытыла, мәсәлән: зур туп, чиста туп;
-аралашуда кулланыла (бала өйрәнгән яңа сүзләрне, конструкцияләрне бары аралашуда аңлап куллана).
-бала теге яки бу сүзне аның төгәл мәгънәсен аңлап үзләштереп калсын өчен телдән мондый күнегүләрне үткәрергә мөмкин: *-Бу туп? - Әйе, бу туп.*
-Бу песи? (туп күрсәтелә) - Юк, бу песи.
-өйрәнелгән сүзләрне хәтердә калдыру максатыннан төрле уеннар оештырырга була: "Исемен әйтсәң бирәм", "Мин күрсәтәм, син әйт", "Сорап ал", "Серле кәрзин" һ.б..

Баланың сөйләмен оештыру өчен исемнең алмашлык (мин, син, бу), сан (1 дән 10 га), сыйфат (тәм, күләм, төс, эчке сыйфатлар) һәм фигыль белән бәйләү грамматик конструкцияләре кулланыла.

Фигыль белән таныштыру боерык фигыльләрдән башлана (бар, сикер, аша һ.б.).

Уртанчылар төркемендә балаларга боерык фигыльләрне аңлап үтәүләрен тәлап ителә.

Зурлар төркемендә балалар кайбер боерыкларны үзләре бирә (сикер, аша, уйна) һәм аңлап үтиләр.

Мәктәпкә әзерлек төркемнәрендә балалар үзлектән Нишли? Син нишлисең? сорауларын бирәләр һәм аңлап җавап кайтаралар.

Укыту методик комплектының төп асылы булып аралашуга чыгу тора. Аралашуга чыгу өчен диалогик сөйләмнең әһәмияте бик зур. Диалогик сөйләмгә өйрәткәндә гадидән катлаулыга дигән дидактик принципка таянып эшләү кулай.

Диалогик сөйләмдә иң отышлы алым – сорау-җавап рәвешендә (сорау-информация алу берәмлеге) һәм теләк белдерә торган: теләк, үтенү, тәкъдим итү, ризасызлык төсмере булырга мөмкин. Еш кына сораудан соң, әңгәмәдәшнең җавап репликасы; килә: *Бу кем?- Бу әти;* раслау рәвешендә: *Бу әти?- Әти;* инкарь рәвешендә: *Бу әни?- Юк, бу әти.*Реплика- җавап сорау рәвешендә дә булырга мөмкин: *Нинди әти?* Бу вакытта әңгәмәдәшнең җавабы тулы да, ким дә булырга мөмкин: *Матур әти;* яисә: *Матур.*

Мәктәпкәчә яшьтәге балаларга ситуатив - тематик принцип нигезендә, диалогик сөйләмне үстерү буенча түбәндәге типтагы күнегүләр тәкъдим итәргә мөмкин:
- уен ситуацияләрендә катнашу;

- тәкъдим ителгән үрнәк буенча кечкенә диалоглар төзү;
- тематик диалоглар төзү;
- сәхнәләштерүдә катнашу;
- рольләргә бүлеп сөйләү.

Диалоглар белән эшләү коммуникатив юнәлештә алып барылырга тиеш. Тәрбияче аларның балалар сөйләменә кирәрлек кирәкле формаларын эшләргә һәм төрле шартларда куллану мөмкинлеген исәпкә алырга тиеш. Тәрбияче, сөйләмгә эмоциональ бизәлеш өстәү өчен, төрле формаларны кулланырга; эш эчтәлегенә туры килә торган интонация, ишарәләр, мимикалардан файдаланырга һ.б. өйрәтергә тиеш.

Шул ук вакытта, диалогны сорау бирү һәм аңа җавап алу дип кенә уйларга ярамый. Балаларны диалогик сөйләмгә хас булган башка (сорау һәм җаваплардан тыш) ситуацияләр, репликалар, көндәлек аралашу формаларына да өйрәтергә кирәк.

Диалог үрнәкләре:

Исәнләшү: *Исәнме, Оля! – Исәнме Коля.*
Саубуллашу: *Сау бул, Оля. – Сау бул Коля.*
Танышу: *Мин Оля. – Мин Коля.*
Чакыру: *Оля, кил монда.*
Рәхмәт белдерү: *Мә, курчак. – Рәхмәт*.
Сорау- уңай җавап: *Син малай? – Әйе, мин малай.*
Сорау – кире җавап: *Син малай? – Юк, мин кыз.*
Ачыклый торган сорау: *Мин кафега барам. – Нинди кафега?*

Аралашуга чыгу өчен нәтиҗәле чаралар булып аудиоязмалар, эш дәфтәрләре, анимацион сюжетлар тора.

Аудиоязмалар яңа сүз өйрәтү, сөйләм үрнәкләре үзләштерү, уеннар, кыска җырлар өйрәтү, өстәл театры күрсәтү вакытларында куллану өчен төзелде. Аларны һәр эшчәнлектә куллану мөһим түгел.

Эш дәфтәрләре эшчәнлектә өйрәнелгән материалны ныгытуны күздә тотып төзелде. Дәфтәрләр белән эшләгәндә балалар кабатлыйлар, бер-берсенә сораулар бирәләр, тәрбияче белән аралашалар. Балалар үзләренең эш дәфтәрләрен өйгә алып кайтып өйрәнелгән материалны кабатлый алалар. Бу дәфтәрләр белән эти-әниләр дә, төркем тәрбиячеләре дә эшли ала, чөнки биремнәр рус телендә язылды.

Дәфтәрдәге эшнең нәтиҗәсе уртанчылар төркемендә сүзне ишетеп, аңлап, предметларны табып, парлаштырып, чагыштырып, аларның сыйфатын, санын билгеләүгә китерсә, зурлар төркемендә балаларны үзара аралашуга этәрә һәм бу мәктәпкә әзерлек төркемнәрендә дәвам итә. Иң катлаулы биремнәр мәктәпкә әзерлек төркеме өчен төзелгән. Бу төркемдә хәрәкәтне белдерүче сүзләр, яки фигыльләр күп кулланыла. Балаларны ситуацияләргә куеп, сораулар биреп диалогка этәрәбез. Берүк вакытта, фигыльләр боерык формада (утыр, уйна һ.б.), 2-нче зат алмашлыгына тәңгәл формада (яки утыра, укый, шуа, ашый һ.б.), һәм дә инде үзе турында 1-нче зат алмашлыгын кулланып өйрәтелә (уйныйм, утырам, барам, эчәм һ.б.). Балалар бер-берсенә, өлкәннәргә сораулар бирергә өйрәнәләр: бу нәрсә, нишли, син нишлисең, нәрсә

кирәк, нинди һ.б. Җөмләләр төзү баланың уйлавын таләп итә, чөнки алар 3-4 сүздән торалар. Мәсәлән: Аю караватта йоклый. Куян чана шуа. Песи бит юа һ.б.. Мәктәпкә әзерлек төркемендә өченче бирем җыр формасында бирелә.Бу биремнәрне интерактив такта һәм экраннарда эшләп була.

Анимацион сюжетлар балаларның белгән сүз байлыгына, яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып төзелде. Сюжетны караганнан соң, балалар белән әңгәмәләр үткәрелә, алда өйрәнелгән уен ситуацияләрен кабатларга тәкъдим ителә.

"Татарча сөйләшәбез" укыту методик комплектына нигезләнеп эшләнгән "Әкият илендә" телевизион тапшыруын балаларны татар теленә өйрәткәндә карарга тәкъдим ителә.

МӘКТӘПКӘЧӘ ЯШЬТӘГЕ БАЛАЛАРНЫҢ ТАТАР ТЕЛЕНДӘ СӨЙЛӘШӘ (АРАЛАША) БЕЛҮ КҮНЕКМӘЛӘРЕН ТИКШЕРҮ.

Тикшерү үткәрү буенча киңәшләр.

Балаларның татар телендә аңлау һәм сөйләшә (аралаша) белү күнекмәләрен уку елы башында (октябрь ае) һәм уку елы ахырында (апрель аенда) тикшерелә. Уртанчылар төркеме балалары белән тикшерү уку елы ахырында үткәрелә. Уку елы уртасында тематик тикшерү (декабрь, январь) үткәререгә мөмкин.

Тикшерүне һәр бала белән аерым, 1 – 2 бала катнашында, ә йомгаклау эшчәнлеге булганда барлык балалар белән бергә дә үткәрергә була. Тикшерү вакыты 10-15 минутан артмаска тиеш.

Биремнәр балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып үткәрелә, уен-бирем рус телендә аңлатыла. Биремнәр мавыктыргыч һәм кызыклы булырга тиеш. Сораулар ачык, төгәл итеп, интонация белән бирелә.Тикшерүче балаларның җавабын тыңлаганда елмаеп, кирәк булса җавапны дөресләп, бала әйтә алмаганда булышырга тиеш.

Тикшерү барышында яңа материал бирелми. Тикшерүне эш дәфтәрләре, таратма, күрсәтмә рәсемнәр, интерактив тактада уеннар кулланып үткәрергә дә була.

Биремнәр, уеннар өчен кирәк булган күрсәтмәлелек алдан әзерләнеп куелган булырга тиеш. Тикшерүче һәр биремгә аерым балл куеп бара. Тикшерү ахырында баллар саны кушыла һәм 5 кә бүленә. Шулай итеп гомуми нәтиҗә ясала.

Уку елы ахырында уртанчылар, уку елы башында зурлар төркеме балаларының “Минем өем” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

№	Баланың исеме, фамилиясе	Биремнәр					Нәтиҗә	
		1	2	3	4	5	баллар	дәрәҗә
		“ Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“ исәнме” , “ сау бул” , “ рәхмәт”)	Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч)	Тирә - юньдәге предметларның сыйфатын, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)		
1.	Коля							
2.	Оля							

Нәтиҗәләрне билгеләү

Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, сорауларга җавап бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, аралашуда бик үк актив түгел.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәҗәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин булган биремнәр.

1. “**Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.**

1. ***Дидактик уен. "Бу кем?"*** *(I вариант)*

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай)

Уен эчтәлеге: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гаилә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр). Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? ("Әни"...).

2. ***Дидиктик уен "Кем юк?"*** *(II вариант)*

(Лексика шул ук).Уен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алып куя. Баладан сорый: "Кем юк?" ("Әби"...)

Уенны интерактив тактада да, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәрергә була)

3. ***Дидактик уен "Кәрзиндә нәрсә бар?"***

(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)

Уен эчтәлеге: Мияу кәрзин белән ашамлыклар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: "Бу нәрсә?" ("Алма"...)

4. ***Дидактик уен "Нәрсә юк?"***

Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. ("Алма"...) Уенны рәсемнәр кулланып та үткәреп була.

5. ***Дидактик уен "Мин әйтәм, син күрсәт һәм әйт"***

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай; куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чәй).

Уен эчтәлеге: Балага уенчык яисә уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче әйткән уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күсәтергә һәм исемен кабатлап әйтергә тиеш.

6. ***Дидактик уен "Исемен әйтсәң бирәм"***

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Тәрбияче өстәлендә уенчыклар яисә рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны(рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?"- "Алма"... ; "Бу кем?"-"Әти"... Бала уенчык исемен дөрес әйтсә аңа уенчыклар, яисә таратма рәсемнәр бирелә.

7. Дидактик уен "Серле янчык"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Балага уенчыклар күрсәтелә, исемнәрен әйтеп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны капшап исемен әйтә, алып күрсәтә.

8. Дидактик уен "Әйе-юк"

Сүзнең дөрес үзләштерелүен тикшерү йөзеннән (аңлап яки аңламыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?" - "Аю"...; "Бу аю?" - "Әйе, аю"...; "Бу куян?" - "Юк, песи"...

Югары балл (2.7-3) — сүз байлыгы җитәрлек, уенчык, әйберләрне үзлектән, аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”).

Ситуатив күнегүләр:

а) Ситуатив күнегү “Куян аюга кунакка килә”. Ул ишектән кергәндә аюга нәрсә әйтә? (Ничек исәнләшә?), "Исәнме аю".

б) Ситуатив күнегү “Куян аюда кунакта булды”. Ишектән чыгып киткәндә куян аю белән ничек саубуллаша? (Нәрсә әйтә?) "Сау бул, аю".

в) Уен ситуациясе "Кунак сыйлау". Акбайда (Мияуда) кунакта.

Тәрбияче Акбай (Мияу) ролендә. Ул баланы, ашамлык, җиләк-җимеш (алма, груша, банан һ.б.) муляжлары белән "сыйлый". Тәрбияче баланың "рәхмәт" әйтә белүен билгели.

г) Уен ситуациясе "Дустыңны сыйла". Балаларны парлаштырып бер-берсен сыйларга тәкъдим итү. Рәхмәт әйтә белүләрен билгеләү.

д) Ситуатив күнегү "Акбайга ("Мияуга", "Курчакка", "Дустына") уенчык бүләк ит".

Югары балл (2,7-3) - бала ситуацияләрдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2.6) - тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән (1-2) - аңлый, сорауга җавапны русча әйтә.

3. Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч).

1. Сүзле уен "Мин әйтәм - син эшлә" ("Командир").

2. Сүзле уен "Шаян уенчыклар" (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештә үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтәлеге: Тәрбияче уенчыкка боерык бирә, мәсәлән: Утыр! Ә уенчык “ашый” башлый. Бала боерыкны дөрес итеп үтәп күрсәтә).

Югары дәрәҗә (2,7-3) - бала боерыкны аңлап, дөрес үти.

Уртача дәрәҗә (2-2,6) - ялгыша.

Уртачадан түбән дәрәҗә (1-2) - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.

4.Тирә-юньдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.

1. ***Дидактик уен "Уенчык нинди?" (зур, кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур).***

Уен эчтәлеге: зур-кечкенә уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең "Нинди?" соравына бала уенчыкның исемен сыйфат билгесе белән әйтергә тиеш.

-Нинди курчак? - Зур (кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур) курчак.

Эш дәфтәрендәге 11 нче биремне кулланып була.

2. ***Дидактик уен "Тап, күрсәт һәм әйт" (чиста, пычрак).***

Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, әйтә.("Чиста туп", "Пычрак аю"...).

Эш дәфтәрендәге 13 нче биремне кулланып була.

3. Дидактик уен "Курчакка бүләк".

Тәрбияче зур курчакка- зур туп, кечкенә курчакка- кечкенә туп бүләк итәргә куша. “ Мә, зур туп ", “Мә, кечкенә туп".

4. Дидактик уен "Дөрес сана".

Санау күнекмәләрен билгеләү (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарга тәкъдим итә. Төркемдәге балаларны да санарга була. "Ничә малай?", "Ничә кыз?".

5. Дидактик уен "Ничә?".

Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була.

- Ничә туп? - Биш туп.

Югары дәрәҗә (2,7-3) - әйберләрнең сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән кушып дөрес әйтә.

Уртача дәрәҗә (2-2.6) - 1-2 билгесен әйтә.

Уртачадан түбән дәрәҗә (1-2) - әйберләрнең билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау).

1. Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".

"Син кем?" соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә. К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться: - Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля (Коля). -Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай (әйе, мин кыз).

2. Уен ситуациясе "Кунак каршылыйбыз ".

а) Тәрбияче: К нам идут гости.

Спроси. "Кто там?". "Кем анда?" - Мин әби (бабай).

"Позови бабушку (дедушку)". - Әби (бабай) кил монда.

"Поздоровайся с бабушкой (дедушкой)" - Исәнме, әби (бабай).

"Спроси у бабушки (дедушки) как дела?" - Әби (бабай) хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.

"Предложи бабушке (дедушке) сесть". - Әби (бабай) утыр.

"Предложи бабушке (дедушке) пить чай" - Мә, чәй, эч.

Скажи: "До свидания!" Сау бул, әби! (бабай).

б) Балага "кунак" белән исәнләшергә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша,эч") һәм саубуллашырга тәкъдим ителә.

Эш дәфтәрендәге 3 нче биремне кулланып була**.**

1. ***Уен ситуациясе "Кунакларны сыйла".***

Угости Акбай хлебом, Мияу молоком.

-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.

-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт.

Эш дәфтәрендәге 16 нчы биремне кулланып була**.**

2. ***Уен ситуациясе "Бер - береңне сыйла "***.

(Ашамлык муляжлары кулланып)

"Угости яблоком".

- Мә, алма, аша. - Рәхмәт.

"Спроси, яблоко вкусное?"

- Алма тәмле? - Әйе, тәмле.

Эш дәфтәрендәге 6 нчы биремне кулланып була**.**

3. ***Уен ситуациясе "Уенчыклар илендә"***

1 . Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.

-Куян бир (әле).- Рәхмәт.

2. Предложи поиграть с игрушкой.

- Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.

3. Позови друга, предложи помыть игрушку.

-Коля, кил монда. - Мә, туп, ю.

4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .

- Коля, туп бир - Мә, туп.

- Рәхмәт.

Югары дәрәҗә (2,7-3) - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.

Уртача дәрәҗә (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән дәрәҗә (1-2) - аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының “Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

1.“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

№	Баланың исеме, фамилиясе	**Биремнәр**					**Нәтиҗә**	
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**баллар**	**дәрәҗә**
		“ Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“ исәнме” , “ сау бул” , “ рәхмәт” . “ исәнмесез” , “ сау булыгыз”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)		
1.	Коля							
2.	Оля...							

Нәтиҗәләрне билгеләү	
Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. ***Дидактик уен “Бу нәрсә?”***

(Лексика: аш, ботка, сөт, кашык, тәлинкә, чынаяк).
Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? (“Аш”...)

2. ***Дидактик уен “Кәрзиндә нәрсә бар?”***

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).
Уен эчтәлеге: Куян кәрзин белән яшелчәләр һәм җиләк-җимеш алып килгән. Куян сорый: “Нәрсә бар?” (“Кәбестә”...)

3. ***Дидактик уен “Нәрсә юк?”.***

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).
Куян бер яшелчә муляжын яшереп куя: “Нәрсә юк?”. Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

4. ***Дидактик уен “Дөресен әйт”.***

(Лексика: күлмәк, чалбар, сарафан, өстәл, урындык, карават).
Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрнең исемен атый һәм күрсәтә.

Югары балл (2.7-3) — сүз байлыгы җитәрлек, яшелчәләр, савыт-сабалар, киемнәр, өй җиһазлары атамаларын аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә һәм куелган сорауларга җавап бирә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Сау бул”, “Рәхмәт”, “Исәнмесез”, “ Сау булыгыз”).

Ситуатив күнегүләр (уртанчылар төркемендәге ягымлы сүзләр бүлеген кара):

а) Поздоровайся с Акбаем.

б) Спроси как дела у Акбая.

в) Скажи спасибо Акбаю. Спроси как дела.

г) Попрощайся с Акбаем.

д) Поздоровайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

е) Попрощайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

Югары балл (2.7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) – уен ситуацияләрен тәрбияче ярдәмендә төзи.

Уртачадан түбән балл (1-2) – аңлый, җавап бирә алмый.

3. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал).

Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Балалар бер-берсенә боерык бирәләр. Саша, аша! – Саша ашау хәрәкәтләре күрсәтә. Алга таба Саша үзе башка балага боерык бирә һәм шундый тәртиптә дәвам ителәә.

(Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал).

Югары балл (2,7-3) – 8-9 сүз.

Уртача балл (2-2.6) – 5-6 сүз.

Уртачадан түбән (1-2) – 1-2 сүз.

4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

1. Сюжетлы-рольле уен "Кибет"

Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куя белүләрен максат итеп куясың. Уен яшелчә, киемнәр, савыт-саба, өй җиһазлары рәсемнәре кулланып үткәрелә.

(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

2. Дидактик уен "Нинди?".

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.

Әйберләрне билгесен ачыклау өчен бирелә торган сорауга аңлап җавап бирү һәм ул сорауларны үзлектән куя белү.

(Лексика: нинди? кызыл, сары, яшел, зәңгәр).

3. Дидактик уен "Ничә?".

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

4. ***<u>Дидактик уен “Дөрес сана”.</u>***

Тәрбияче уенчыклар, муляжлар, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне санарга тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә сорау бирәләр һәм җавап бирәләр. Шулай ук, сорауны тәрбияче үзе дә бирә ала. *“Ничә...?”*.

<u>Югары балл (2,7-3)</u> – диалогта 3 сорауны да аңлап куллана**.**

<u>Уртача балл (2-2.6)</u> – диалогта 2 сорауны аңлап куллана**.**

<u>Уртачадан түбән (1-2)</u> – диалогта 1 сорауны аңлап куллана**.**

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау).

1. <u>Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”.</u>

“Син кем?” соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә.
К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:

- Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля яки Коля).
- Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай).

2. <u>Уен ситуациясе “Кунак каршылыйбыз”.</u>

а)Тәрбияче:

- К нам идут гости. Спроси. “Кто там?”. “Кем анда?”
- Мин Акбай.
- Позови Акбая.
- Акбай, кил монда.

б)У Акбая сегодня день рождение. Подари свою игрушку

- Акбай, мә кызыл туп.
- Рәхмәт.

в) Угости гостей супом или кашей.

- Мә, аш (ботка) (аша).

г)Что бы сьесть угощение попроси ложку.

- Кашык бир.
- Нинди кашык?
- Зур, матур, зәңгәр кашык.
- Рәхмәт.

3. ***<u>Уен ситуациясе “Кибеттә”.</u>***

Бала белән бала аралашуы тикшерелә.

- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.
- Аю бир.
- Нинди аю?
- Зур аю, чиста аю, матур аю.
- Ничә?
- Ике аю.
- Мә, ике аю.
- Рәхмәт.
- Сау бул.

<u>Югары балл (2,7-3)</u> – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

<u>Уртача балл (2-2.6)</u> – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

<u>Уртачадан түбән (1-2)</u> – аңлый, русча җавап бирә.

Файдаланылган әдәбият:

Борhанова Р. А., Юсупов Ф. Ф. Балалар бакчасында татар теле өйрәтү программасы. Татарстан Республикасы Мәгариф министрлыгы тарафыннан расланган. – Казан: РИЦ «Школа», 2004.

Иванова Л. Ф. Программа обучения английскому языку в дошкольном образовательном учреждении Республики Татарстан “First Steps in English”. – Казань, 2011.

Л. С. Выготский, П. Я. Гальперин, В. В. Давыдов,

Е. А. Пассов “Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению”. - Москва, 1989.